

KÖNYV

144 Ft

HÉT

V. ÉVFOLYAM 2. SZÁM • 2001. JANUÁR 25.

KULTURÁLIS KÉTHETILAP

Interjú

Lengyel Lászlóval
Körmendi Lajossal
Nagy Attilával

Kertész Ákos
Belmondo
Szibériában

Nyerges András
Vakandokok
békéje,
apostolok
rebelliója

Írófaggató
Csokonai Attila

Sári László
Nepáli
kolostorok
2. rész

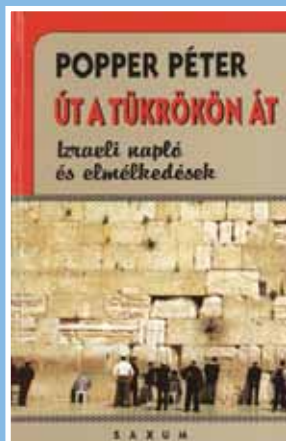
Ember és gondolat
Gyurkovics Tibor

Foto: Szabó J. Judit

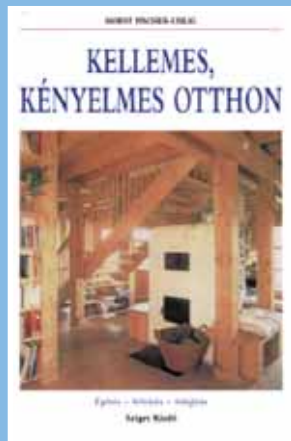
Az Interneten is a Libri

www.libri.hu

Popper Péter:
Út a tükrökön át
1200 Ft
Izraeli napló és elmélkedések

Őszinte önvallomás és szubjektív korrajz a 20. század második felében férfivá érett értelmiség kínjairól: rasszizmusról, hazafiságról, zsidóságról, Izraelről. Mindezt a jól ismert szerző humora, mesélő kedve teszi regényes, mégis hiteles olvasmánnyá.

Új kiadás
Horst Fischer-Uhlig:
Kellemes, kényelmes otthon

2400 Ft
(Építés, bővítés, felújítás)

A könyv segít az egészséges lakókörnyezetet veszélyeztető tényezők felismerésében, és abban, hogy megismerjük a környezetbarát építkezés, korszerűsítés és felújítás alapfeltételeit.

Új kiadás
És várlak téged tudhatod

1480 Ft
Francia novellák a szerelemről

A vágyodó, a beteljesült vagy éppen a reménytelen szerelmet ismerhetjük meg Stendhal, Merimée, Maupassant, Colette, Martin du Gard és Julien Green novelláiból.

Új kiadás
Ursula Braun-Bernhart:
Asztali díszek virágokból

1380 Ft

Nincs szebb a rózsákkal díszített asztalnál, az üde zölddel dekorált tányérnál vagy az illatos virágfüzérnél. A részletes leírások segítségével könnyen varázsolhatók eredeti virágkompozíciók az asztalra.

Csókolj még
1150 Ft
(Szerelmes szonettek)

A Sziget Kiadó kötete huszonöt szonettet tartalmaz a világirodalom klasszikusaitól, többek között Dante, Petrarca, Keats, Shakespeare, Verlaine kaptak helyet a kötetben, melyet Polányi Rita rajzai díszítenek.

A Magyar Kultúra Napja és az Olvasás Éve

Január 22-e az egész magyar kultúra ünnepe, a Magyar Kultúra Napja. Kölcsy 1823-ban e hideg téli napon fejezte be a Himnuszt. Bizonyára nem véletlenül jelölte ki ezt a napot a Magyar Irodalmi Díj átadására a Magyarország Európában Alapítvány sem: a magyar irodalom és magyar kultúra kapcsolatát jelképezi. 2001. január 22. más szempontból is nevezetes dátum: már elég régóta készültünk arra, hogy ezen a napon kezdetét veszi az Olvasás Éve. Mint ismeretes, angol példa alapján a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése kezdeményezte, hogy országos összefogással itthon is rendezzük meg az Olvasás Évét.

A 2000. évi Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon, mint arról olvasóinknak tavalyi 10. számunkban beszámoltunk, nemzetközi konferenciát rendeztek a magyar Olvasás Éve előkészületeiről, ahol mások mellett jelen volt és felszólalt Liz Attenborough, az angol olvasás éve programigazgatója és dr. Baán László, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma államtitkára. Minden felszólaló egyetértett abban, hogy ilyen rendezvényre a felnövekvő nemzedékek olvasási szokásainak alakításához igen nagy szükség van.

Igy van-e, nincs így, nem tudjuk. E számunkban Nagy Attilával, az olvasás-szociológia nem nagy számú hazai művelőinek egyik kiváló képviselőjével készült interjúnkban olvashatják véleményét erről: kicsit maga is bizonytalan. A felnőttek rögzült szokásai talán nehezebben változtathatók, de az ifjú nemzedékek esetében van okunk a reményre.

Most már csak az a kérdés, olyan fontos-e az olvasás, hogy országos rendezvénysorozatot szervezzünk a népszerűsítésére. Erre a kérdésre nyilván ki-ki saját attitűdjei szerint válaszol, a mi válaszuk nem lehet kétséges: igen. Sőt IGEN.

E számunk január 25-én jelenik meg, három nappal a Magyar Kultúra Napja és a Magyar Irodalmi Díj átadása után, e jegyzet írásakor még nem tudom, hogy január 22-én kezdetét veszi-e az Olvasás Éve.

Kinek fontos az Olvasás Éve és kinek nem?

Kiss József

KÖNYVHÉT

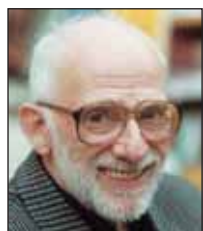
A TARTALOMBÓL

Sári László
Nepáli kolostorok
4. oldal

Interjú
Körmendi Lajossal
9. oldal

Kertész Ákos
Belmondo Szibériában
12. oldal

Írófaggató
**Csokonai Attilát faggatta
Nádra Valéria**
14. oldal

4 Sári László
Nepáli kolostorok 2. rész

6 **Hitel és remény**
Beszélgetés Nagy Attila
olvasásszociológussal
(Szabó M. Kinga)

7 **A képesbeszéd közönsége**
Interjú Lengyel Lászlóval
(Mátraházi Zsuzsa)

8 FOLYÓIRATSZEMLE
Petri, fiatal magyar irodalom, játék
(H.B.)

9 **A Barbaricum öt éve**
Interjú Körmendi Lajossal
(Kiss Erika)

11 EMBER ÉS GONDOLAT
Gyurkovics Tiborral
beszélget Nádor Tamás

12 **Rangos irodalmi díjak**
(Mogyorósi Géza)
Kertész Ákos:
Belmondo Szibériában

13 OLVASÓSZEMÜVEG
Nyerges András:
Vakandokok békéje, apostolok
rebelliója

14 ÍRÓFAGGATÓ
Csokonai Attilát
kérdzte Nádra Valéria

15 HANGRÖGZÍTŐ

17 SIKERLISTA

19 KÖNYVAJÁNLÓ

23 MEGJELENT KÖNYVEK
2000. DECEMBER 15. – 2001. JANUÁR 11.

Megjelenik kéthetente • Ára: 144 Ft • Előfizetőknek: 120 Ft • Előfizetési díj: 2880 Ft egy évre • Kiadja: Kiss József Könyvkiadó, Kereskedelmi és Reklám Kft. • Szerkesztőség, hirdetésfelvétel, előfizetés: 1114 Budapest, Kanizsai u. 41. • Telefon/fax: 466-0703, telefon: 209-1875, 209-9140, 209-9141 • E-mail: konyvhét@dpg.hu • Főszerkesztő, felelős kiadó: **Kiss József** • Főszerkesztő-helyettes: **Csokonai Attila** • Főmunkatárs: **Szikora Katalin** • Lapmenedzser: **Könnnyű Judit** • Művészeti vezető: **Szabó J. Judit** • Szedés, tördelés: **Recent Stúdió, Blasits Ildikó** • Nyomás: Szolnok Nyomda Kft. • Felelős vezető: **Gebhardt Tamás** ügyvezető igazgató • ISSN 1418-4915 • A hirdetésekben közölteért a kiadó és a szerkesztőség nem vállal felelősséget • Terjeszti árusításban: a Magyar Lapker Rt., a Bibliofil Kft., a Libri Kft., a Lira és Lant Rt. Külföldön előfizethető a Hungaropress Sajtóterjesztő címén: 1117 Budapest, Budafoki út 70., Hungarica E. C., 2013 Pomáz, Pf: 146. Lapunk megjelenését támogatja a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Nemzeti Kulturális Alapprogram.

Sári László

Nepáli kolostorok

2. rész

Ahol a szútra elbeszélése befejeződik, ott kezdődik a Katmandu-völgy ékességének, a Szvajambhunáth-sztúpának a története.

Buddha, életének nyolcvanadik évében, éppen szülőföldjét, a mai Nepál területén épült Kapilavasztu városát készült fölkeresni, amikor útközben megállt egy észak-indiai kis faluban. Őt magát és szerzeteseit a helyi aranyműves (mások szerint kovácsmester) látta vendégül. A derék falusi mester, aki maga is Buddha tanításának követője volt, gazdag ebédet szolgált fel az utazóknak. A többféle étel közül Buddha a vaddisznóhúst (vagy vaddisznógombát) választotta. Az írott forrásokban itt szereplő páli szó jelentése bizonytalan, ezért nem tudjuk ma sem pontosan, mivel is kínálta Buddhát a falusi mester. Miután Buddha belekóstolt az ételbe, odafordult a házigazdához és megkérte, hogy másnak ne adjon belőle. A gazda elvitette a tálát az asztalról, de addigra Buddha a maga adagját már elfogyasztotta. Gyanította, hogy nincs minden rendben vele, ezért óvta tőle tanítványait. Önmagát pedig azért nem kímélte, mert Márával, a Halál Urával éppen akkoriban egyezett meg, hogy ideje lenne elhagynia a földi világot. Nem akarta megszegni az egyezséget, nem akarta elkerülni a halált.

Nem sokkal az ebéd után Buddha rosszul érzett, de nem tett semmit azért, hogy meggyógyítsák. Nem szólt sem a vendéglátójának, sem a tanítványoknak. Folytatta útját szülőföldjére. Még elhagyták az aranyműves faluját, ám nem jutottak messzire. Egy Kapilavasztu irányába eső kis városka szélén, egy szálaferdőben lepihentek. A Mester, érezvén a földi vég közeledtét, „világos tudattal elbocsátotta magától életerőit”. Elbúcsúzott szerzeteseitől. „A létező dolgok mulandóak, törekedje-

tek hát a szabadulásra!” – mondta, majd a „végtelenség” állapotába emelkedett. Ez volt Gautama Buddha parinirvánája, vagyis teljes kialvása. Mind ez már a mai nepáli határvidéken történt.

*

De nemcsak halála és hamvasztása köti Buddhát e tájhoz, hanem születése is. Sziddhárta Gautama herceget, a Sákja nemzetség királyának fiát, itt a Himalája nepáli lábainál, a Kapilavasztu város mellett Lumbini ligetben szülte meg anyja, Mahámája királyné. Nem csoda hát, hogy nepáli területen építették az első sztúpákat a Magasztos későbbi követői, ha nem is mindig a Buddhává lett Sákja herceg földi maradványai fölé. Az első egységes indiai birodalmat létrehozó uralkodó, a csaknem egész Indiát egyesítő Asóka király, amikor a háborúk vérontásától megcsömörlötten a Krisztus előtti 3. század közepe táján Buddha hitére tért, ellátogatott Lumbini faluba, mely jó 150 kilométerre esik a mostani fővárostól. Maig áll a feliratos oszlop, melyet ő emeltetett „az Áldott, az Egyetlen születési helyének megjelölésére”. És állnak a Katmandu-völgyben azok a sztúpák is, amelyek szintén Asóka látogatása eredményeképpen épültek. Ezek egyike a Szvajambhunáth-sztúpa is a völgy északnyugati peremén, a sztúpa nevét viselő hegy csúcsán.

Az Asóka korabeli emlékhalmot, melyet a krónikák említenek, azóta tovább építették, díszítették, gyarapodtak a sztúpát környező épületek is, ám zarándokhelyként régebbi és szerényebb formájában épp ilyen nevezetes és népszerű volt. A hívek sohasem az építményt tisztelték, hanem az ereklyéket, ezeket megelőzően pedig a helyet.

A szerző: Sári László

*

A Szvajambhunáth-hegy – a 16–18 kilométer hosszú és 10–12 kilométer széles Katmandu-völgyben – határozottan elkülönülve áll a völgyet szegélyező hegykoszorútól. Mindig is megkülönböztetett helynek vélték az itt élők. Valószínűleg örökké vonzotta a tekinteteket, ezért is kíváncsított annyira a csúcsára a sztúpa. Most már mindenki úgy érzi, a pompás, aranytornyú épület látványa vonzza a szemet.

*

A legendák szerint, ott, ahol most a sztúpa áll, egy arany-szirmú lótusz ringatózott a völgyet egykor teljesen elborító tavon. A keleti szent hegyek egyikéről aztán eljött egyszer a túlparti bölcsesség ura, Mandzsusri bódhiszattva, és kardjával átvágta egy helyen a tavat övező hegykoszorút. A kardcsapás helyén a tó vize utat talált magának a hegyek között, így keletkezett a völgy szent folyója, a Bagmati. A Bagmati partján égetik halottaikat a hinduk ma is, ám a test maradványait a folyóban már nem a krokodilok gyomra emészti el. A hegyek óvta mederből elfolyt a víz, a folyó medréből eltűntek azóta a krokodilok, de áll a völgyben a Szvajambhunáth-hegy a sztúpával, és jelzi az egykori tavon pompázó arany-szirmú lótusz helyét.

A lótusz szirmaiból valaha csodálatos fény sugárzott. A tó medrének sötét mélyéből tört a felszínre a virág gyökerén és szárán keresztül. A mágikus sugárzás egyaránt elbűvölte az isteneket és az embereket, akik a hegyekből csodálták a lelket betöltő „túlparti” fényt. Összegyültek imádására, s imáikkal a lélek örök világosságát kérték a lótusztól. A fény még sokáig ott ragyogott a Szvajambhunáth-hegy csúcsán azután is, hogy Mandzsusri bódhiszattva kardcsapása elvezette onnan a tó vizét. Ám az istenek és az emberek később már kevésbé tisztelték. Akkor a fény egyre halványult. Egy bölcs ember, amikor rájött, hogy a mostani világkorszak, a Káli-juga, a „sötét kor” beteljesedésének közeledtére halványul, hirtelen elhatározással egy nagy kőtábla alá rejtette. Hogy a lelkeket bevilágító, még pisllakoló fényt megőrizze, átmentse a következő világkorszak idejére. Ez alatt a kőtábla alatt rejtőzik most is, hogy majd egyszer ismét a felszínre törjön. Amikor az istenek és az emberek megint tisztelni tudják.

*

Ez a kőtábla a Szvajambhunáth-sztúpa alapja. Erre épül a sztúpa teste, mely tojást vagy magot jelképez. A jelkép kozmikus értékű: a világ teljességét, a mindenséget fejezi ki. A himaljai mitológiák közül több is úgy véli, hogy az anyagi világ tojásból, vagy valamilyen növényi magból keletkezett. Ennek a „világtojásnak” vagy magnak a héja a sztúpa kupolája.

*

A kupola jelképezi a Világhegyet, a Mérut is. Tövében, az anyagi világ sűrűjében hemzseg a földi élet, ám fölötte, a magasabb régiókban a Világhegy istenei lakoznak. A sztúpák kupoláinak tövében általában körbefut egy szegély, melynek domborművei az emberi világ nyüzsgését ábrázolják. A kupola tetején pedig gyakran kis házikó áll, itt élnek az istenek. Hogy ne legyen a

négyszögletes házikóban olyan szűkös az isteni élet, ezek a kockaházak olykor erkélyesek, vagy tetőteraszosak.

A Világhegy isteneinek az élete az emberi világ szintje fölött zajlik, magasabb rendű tehát. Az istenek, szentek, buddhák, bódhiszattvák – ha akarnak – átjárhatnak az égi világból a földibe, „földre szállhatnak”, testet ölhetnek emberi alakban. De természetesen lehetséges az is, hogy emberi lények jussanak fel a szegélyről a kupola magasságába, elérjék az isteni létet vagy a nirvánát, amelyet szintén jelképez a Világhegy csúcsa. A Méru nemcsak a világ középpontja, de tengelye is, mely összeköti az emberi világot az istenivel. A tengely tehát ily módon az átjárás lehetőségének jelképe is.

*

Ha valamely sztúpa kupolájából csak egy árbocrúdféle tengely emelkedik ki, és azon csak egyetlen lapos korong helyezkedik el, akkor az egymagában is a „túlparti”, nem anyagi világot jelképezi. Amikor viszont több korong helyezkedik el egymás fölött, egyre szűkebb kerületűek és mindig páratlan számúak, akkor az a létsíkokat szemlélteti. Ilyen a Szvajambhunáth-sztúpa kupolájából kiemelkedő torony. A torony tizenhárom szintje annak a buddhista elképzelésnek az ábrázolása, mely a megvilágosodás elérését tizenhárom fokozatban tartja lehetségesnek. Minden fokozat egy-egy emelete a mennynek, s emeltről emeletre tűnnek el az érzéki örömök, s adják át helyüket a lelki gyönyöröknek, vagyis az isteni boldogságnak, mely a megvilágosodással szerezhető meg. A végén azután, a legfelső emeleten minden feloldódik a nirvánában. A lélek bolyongásának útja tehát ezen a tizenhárom stáción át vezet.

*

Az utazás sikeres befejeződését, a lélek nirvánába jutását koronázza meg a Szvajam-

bhunáth-sztúpa csúcsán fénylő aranykorona. A korona Kelet-Ázsiában csaknem mindig virágkehely formájú. A virágkehely a lélek fejlődésének felső foka, a testiség fölé emelkedett szellemiség jelképe. S ha a virágkehelyforma lótuszszirmokból áll, mint a Szvajambhunáth-sztúpán, az szellemi virágzást jelent, ami megint csak a megvilágosodásra, a buddhaállapotra utal. A lótuszszirmokból álló korona emlékeztet a napistenek sugaras fejlődésére, az égi és földi szintek közötti kapcsolatra. Bennünket pedig a Katmandu-völgyet ellepő legendabeli tóra, de főleg a tó vizén ringó aranyszirmú lótuszra, melynek szárán az anyag sötét mélyéből feljutott hozzánk a szellem sugárzó fénye. Ezt a sugárzást idézi most a Káli-juga korszak végén a völgyben a Szvajambhunáth-sztúpa kupolájának aranyos tornya. A torony körformái is a tökéletességre, az égi jelenlétére utalnak. Itt tehát minden a szellem diadalának vágyáról tanúskodik. Még akkor is, ha ez – a fényt a kőlap alá rejtő bölcs szerint – korunkban eléggé naiv igyekezet.

*

A sztúpa eredetileg nem más, mint a Belső-Ázsiából ismert kurgán, a sírhalom e népvándorlás kori formája. Gyakori a dél-oroszországi sztyeppéken, de Magyarország tájain, az Alföldön és a Dunántúl keleti részén is. Magyarul kunhalom az elnevezése, ami arra utal, hogy a kunoktól ered, de hát a legtöbb magyarországi kurgán ezeknél jóval régebbi. Leghíresebbek a szkíta sírhalomok.

A buddhista Indiában ugyanez az építmény már mint kultikus célú emlékmű tűnik föl. Eleinte itt is földhalom-sztúpák épültek, amelyeknek a felszínét később kövekkel borították vagy téglával fedték. Asóka korában már kidolgozott, műalkotás értékű halmokat emeltek.

*

A sztúpák tájanként és koronként többfélék. A nepáliak

a kövér kupolára általában óriási tornyot építenek. Kedvelik a 13 szintes, díszes tornyokat, s meglepő, hogy a torony négyszögletes részének tetejére, az istenek kockaházára, melyet arannyal borítanak, hatalmas szempárt festenek. A magasból, a kockaház mind a négy oldaláról ránk mered egy óriás szempár, melyet oly módon festenek meg – mint Szvajambhunáthban is – , hogy úgy érezzük, tekintete mindenható követ minket.

*

A nepáli ikonográfiában a szempár a napkultuszra utal. Hindu templomokban ma is gyakoriak a ránk bámuló „naparcok”. A buddhisták ezzel szemben azt mondják, hogy a sztúpák szemei a „mindent látó Buddha-szemek”, melyek arra figyelmeztetik a hívőket, hogy mai és múltbeli tetteik következményei alól egy pillanatra sem vonhatják ki magukat. A sztúpa a Nap, a fény tiszteletét Buddha tanításával párosítja. A régi kultusz szimbólumai jól megférnek, és jól is mutatnak együtt a fiatalabb, még csak kétezer éves buddhista jelképekkel.

*

A jelképeknek ezt a pompás együttesét, a gyönyörű Szvajambhunáth-sztúpát a katmandui köznyelv egyszerűen csak „majomtemplom”-nak nevezi. És a nepáliak nem Hanumánra, a majomkirályra, a szélsten fiára gondolnak ilyenkor nagy tisztelettel, hanem egészen hétköznapien arra a millió bűdös és szemtelen cercófra, amelyek az istenségek szentélyeit fosztogatják a sztúpa körül. Szegény zarándokok. Alig győzik hordani az ételáldozatot isteneiknek. Leteszik eléjük, de még el sem mondják az áldozat bemutatásához tartozó imát, a majmok már meg is ették a jó kis falatokat. Senki nem próbálja elzavarni őket. Inkább hoznak valahonnan még egy adag színesre festett lepényt, gyümölcsöt, rizst vagy gabonafélét. Hátha abból hagynak valamit az égiek-

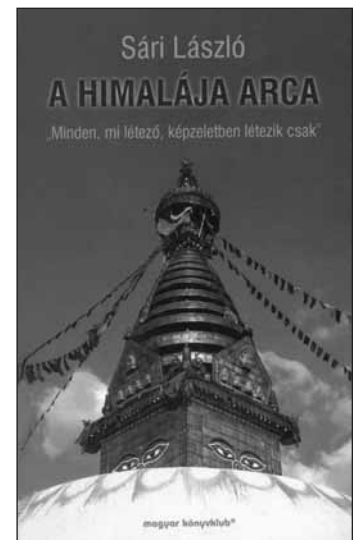
nek. Mit tegyenek? Hová lehetne elzavarni egymillió majmot?

*

A Szvajambhunáth-hegyre 365 kopott kőlépcső vezet. A meredek hegyoldalt ligetes erdő borítja. Hosszúra nőtt asóka, sűrű mangó- és fügefalombok. Alattuk a templomi homályban vörös-sárgára festett, óriás kőbuddhák ülnek. Vállukon, fejükön, ölükben itt is a majmok.

Följebb, a hegy tetején, a sztúpa körül kolostor, templom, könyvtár, zarándokház és néhány gazdasági épület. De nemcsak ezek veszik körül a sztúpát, hanem különféle apró szentélyek is. Némelyek szorosan a sztúpa testéhez tapadva, mások kissé távolabb. A hinduk és a buddhisták a Himalájában mindenütt megbecsülik egymás isteneit, de a kölcsönös tiszteletnek az a foka, mely Nepálban szinte teljesen eggyé olvasztja a két vallást, másutt a világon teljesen ismeretlen. Ezt a kettős vallásgyakorlatot jobb szó híján „nepalizmusnak” nevezi a tudomány. A nepalizmus a Szvajambhunáth-sztúpa körül is jelen van. A buddhista szentély mellett hindu áll, amellet megint buddhista, s a nepáli zarándok mindegyik előtt elmondja imáját. De a nepáli majom sem tesz különbséget buddhista és hindu szentély között. A nepalizmus szellemében egyformán fosztogatja mindkettőt.

Következő számunkban folytatjuk.

A Magyar Könyvklubnál megjelent Sári László könyve, melynek részleteit közöljük.

Hitel és remény

Beszélgetés Nagy Attila olvasásszociológussal

Nagy Attila olvasásszociológussal arról beszélgettünk, kell-e hinnünk és miért a szociológiai módszereknek.

– Mire alapozza a szociológus, jelen esetben az olvasásszociológus a mérési eredményeket, hiszen sok esetben a tapasztalat mást mutat, mint amit az adatok jeleznek?

– Van a szociológiának keresztmetszetet adó, az egyes társadalmi csoportok viselkedését, magatartását jellemző, leíró és a jelenségek mögé néző, értelmező tevékenysége is. Készíthetünk a mai magyar társadalomról pillanatszerű felvételeket, és megnézhetjük, hogy a kelet-magyarországi kisközségben lakó, nyolc általánost sem végzett munkanélküli ember olvasási szokásai miben különböznek a főváros XII. kerületében élő, kétdiplomás, több nyelven beszélő, internetező, sokat utazó polgár olvasási szokásaitól. Másrészt a szociológia a jelen történelmének tudománya. A 2000-ben felvett adatokat összehasonlíthatom a korábban felvett adatokkal, és megnézhetem, hogy a magyar társadalom olvasási kultúrája, időtöltéseinek rangsora, a kedvenc, illetve legutóbbi olvasmányai hogyan változtak, hogyan módosult az összetétel az évek, évtizedek során.

– Nem szokták kritizálni az adatokat? Arra hivatkozva, hogy a gyakorlat esetleg mást mutat?

– Két vád éri általában a szociológiai vizsgálatok eredményeiről szóló dolgozatokat. Az egyik valóban az, hogy nem igazak az adatok, mert én nem ezt tapasztalom – mondja ezt például a pedagógus, aki évek óta egy korsztállyal dolgozik. A társadalom egésze azonban folyamatosan változik. Ahogy a mai Magyarország is, a települések nagyságrendjétől, az iskolai végzettségtől függően.

A nemi hovatartozás és rengeteg más differenciál, elválaszt bennünket. A nők többet és választékosabban olvasnak, mint a férfiak. A lányok hamarabb tanulnak meg beszélni. Más az agyműködésünk. A bal agyfélteke dominanciája hamarabb alakul ki a lányoknál, gazdagabb

hogy a gyerek a fővárosban, megyeszékhelyen, kisvárosban, falun, tanyán él-e.

– Azért, mert a fővárosiak általában nagyobb iskolai végzettségűek?

– Igen, de függ attól is, hogy falun nincs könyvesbolt, a könyvtár szerény, a pedagógusok képzettsége is általában alacsony. Egy sor tényező kumulálódásának következménye, hogy a községekben általában rosszabb a gyerekek olvasási szokása.

– Akadnak kivételek?

– Ez az átlag. Vannak kitűnő iskolák, jól szervezett önkormányzatok, értelmes polgár-

kenységre koncentrálnak. A mi javaslatunk, hogy a közjogi méltóságok vállaljanak felelősséget ebben az ügyben, akár mondják el a képernyőn, a nyomtatott sajtóban, a rádióban saját élményeiket. Ezekre hivatkozva mondják el, miért tartják fontosnak, hogy gyerekeink is olvassanak.

– Emmyre fontos a miniszteri szó?

– A társadalom egésze nevel. A médiával jó irányban lehet befolyásolni a közhangulatot, a szülői felelősség tudatosítását.

– Mi ebben a szülő feladata?

– Ne csak az iskolát szidjuk, kedves szülők, nagyszülők! Ti mikor vettétek utoljára ölbe a gyerekeket, hogy olvassatok nekik? Nem elég a pedagógusra mutogatni. Téged mikor láttott könyvvel a kezében gyermeked?

– A jó példa ereje?

– Igen, egy ilyen akciónak akkor van értelme, ha mozgósító erejével közvéleményt formál. Visszatérek a médiához: gyerekeink ma átlagosan 3 órát ülnek a tévé előtt. De nem lehet a számítógépet, a mozgóképet kizavarni a világból, hanem tanítsuk meg használni. Válogatni a lehetőségek között. Az összes vizsgálati adat arról szól, hogy a másfél-két órát tévéző gyerekek olvasnak a legjobban. Technikailag és az olvasmány választékosságát tekintve is ők a legfelkészültebbek. A négy-öt órát tévézők nagyon rosszul, míg az egyáltalán nem tévézők is nagyon rosszul olvasnak. Persze más-más az ok. Ahol szegénység van, ott a kulturális ingerek hiánya van amögött, hogy nem olvasnak. De ilyen helyen nem is beszélgetnek. Tévéből is rengeteg jó impulzust kapni gondolkodásra, beszélgetésre, olvasásra: kelendőek a szappanoperák könyvváltozatai. Ha a klasszikus vagy kortárs, de kvalitásos szerzők műveit filmre vinnék, megnőne az érdeklődés az eredeti mű iránt is. Így lehetne a médiát szövetségessé tenni, ez lenne az egyik feladata az olvasás évének.

Szabó M. Kinga

„Ha a klasszikus vagy kortárs, de kvalitásos szerzők műveit filmre vinnék, megnőne az érdeklődés az eredeti mű iránt is. Így lehetne a médiát szövetségessé tenni, ez lenne az egyik feladata az olvasás évének.”

a szókincsük. Nem véletlen, hogy egy veszekedésnél is rendszerint a nőké az utolsó szó. Amikor a nő még érvel, a férfi már az asztalra csap.

– Milyen különbséget tükröznek még a felmérések?

– Az iskolázottságban a két szélső pólus. A nyolc általánost sem végzett anyák gyerekei közül nem olvasónak minősült – egy évtizedekkel korábbi vizsgálatokban – a megkérdezett 10–14 éves gyerekek huszonöt százaléka. A felsőfokú végzettségű anyák gyerekeinek viszont egy százaléka nem olvasott (a megkérdezést megelőző fél évben.) A szülők iskolázottsága nemcsak a saját, hanem a gyerekeik olvasási szokásait is befolyásolja. Ugyanilyen következményekkel jár az is,

mesterek, akik törekszenek arra, hogy jó legyen a községi vagy az iskolai könyvtár, hogy a tanulás, mint elemi, eszközjellegű képesség jól begyakorolt legyen 8–10 éves korban, és a faluból a gyerekek sikeresen menjenek középiskolába. A szociológiai megállapítások rendszerint átlagoló értelemben igazak. De az átlag mindig szórást takar, mindig nagy különbségeket mos össze.

– A nem olvasó gyerekek, felnőttek jó kezdeményezésnek tűnik az Olvasás Éve. De rá lehet-e venni vajon az embereket, hogy egy központilag meghirdetett programra fellelkesülve olvassanak?

– Egyetértek a szkeptikus kérdésfeltevéssel. A Nemzeti Kulturális Alapprogram 2000 elején meghirdette a programot, amely az aktivitásra, a tevé-

A képesbeszéd közönsége

Shakespeare-t olvasnak a bankárok

A politikusokról rajzolt „aesopusi” portrék, az Asztrik apáttal készített beszélgetőkönyv szerzőjének, Lengyel Lászlónak pár bónapja megjelent új könyvéből, a Fortinbras királysága címűből már a második kiadást árulják.

A XVII. századi Dániában vagyunk, amely a korabeli valósággal ellentétben Európához illeszkedni vágyó, bizonytalan helyzetű kis ország, ahol Hamlet halála után Fortinbras került trónra. A könyv – királytükör. E sajátos műfajú munkák azért születtek négyszáz-öttszáz évvel ezelőtt, hogy fejedelmeket vezessenek be az uralkodás művészetébe. Írójuk ismerteti nézetét a korszak és nemzete politikai állapotáról. Beszélgetőtársam, Benedek Elek dédunokája, vagyis Lengyel László sem szépirodalmi alkotásnak, hanem politikai elemzésnek tartja művét. Szereplőinek valóságos kiléte a királytól kezdve Sovány úron és Bohóckirályon át Dagadt lovagig nem marad rejtve a tömegkommunikációban, a hírműsorokban jártas olvasók előtt.

– *Tetten érhető az a pillanat, amelyben rájött, hogy meg kell írnia ezt a könyvet?*

– Az eset maga a könyv része is, ezzel kezdődik az első fejezet. Kijött Orbán Viktor a Fidesz frakcióüléséről, s a kamerák előtt drámaian közölte, hogy bizalmát megpantotta, ami most derült ki számára: a bécsi bank szörnyű adósságot halmozott föl, és ebben a jelenlegi jegybankelnök felelősségét meg kell vizsgálni. Nagyon méltóságteljes volt az a kivonulása, ahogy megjelent a sleppje kíséretében. Egy-két nappal később láttam Surányit, ugyancsak a televízióban nyilatkozni, egészen más stílusban, nagyon visszafogottan, aranykeretes szemüvegben. Mind a

két embert régóta közelről ismerem és ez a konfliktus drámaian sokkoló volt. A fortinbrasi megfogalmazás magától adódott. Úgy éreztem, hogy ezt az összeütközést nem lehet a hagyományos politológiai nyelvezettel leírni. Itt mélyebb értelmet kell keresni. Egy király számon kéri a szuverenitását, azt, hogy ő-e a legnagyobb hatalom az országban vagy sem. A másik oldalon ott a bankár, a globális világ egyfajta jelképe. Ő meg azt kérdezi, hogy nem kellene-e a királytól független pénzvilág, gazdaság. Ezt, vagyis az első fejezetet megírtam a 168 órának. Akkor még nem tudtam, hogy könyv lesz belőle.

– *De nem hagyta nyugodni a dolog...*

– A visszajelzésekből kiderült számomra, hogy ennek a képes beszédnek van közönsége. Elementem egy vállalatvezetőkлубba és olyan emberek, akikről egyáltalán nem vártam, hogy drámát olvasnak, akikről nem gondoltam, hogy egy mélyebb, belső világra is rátekinthetnek, úgy idéztek Shakespeare-től, mintha a mérlegkönyvüket mondták volna föl. Kiderült, hogy a bankárok egyszerre csak fölfogták az üzenetet, utánaolvastak. Vállalkozók, mindennapi emberek állítottak meg az utcán. Egy olyan lapban megjelent írásra, amely kétszáz ezer példányban került a standokra, kétszáz ezren figyeltek oda. Ez megerősítette bennem, hogy kicsit távolabb kell kerülni a napi összeütközésektől, távlatot kell adni a történeteknek. Nem biztos, hogy a mai uralmi rend-

szer szerkezetét kell nézni. A hatalom alapkérdései Machiavelli óta ismétlődnek. A legjobban az szórakoztatott írás közben, hogy a választott forma lehetőséget kínált a kívülhelyezkedésre. Semmi sem kényszerített arra, hogy igazság és hamiság dolgában állást foglaljak. Maga a Krónikás sem tudja a könyvben eldönteni, hogy ő most szereti vagy gyűlöli a királyt. Ugyanakkor Fortinbras országát meg tudtam „nézetni” egy bankárral, egy idegennel, katolikusokkal, protestánsokkal, a néppel és nagyon lényeges, hogy megmutathattam, milyen szemmel látja a királyt és társait, tanácsadóit, híveit és ellenfeleit egy angol, egy hollandus, egy zsidó.

– *Hol van Ön a könyvben?*

– Nagyon sok szereplőmben. Nem én vagyok egy az egyben a krónikás, aki belehal ebbe a históriába. Legalább annyira ott vagyok a protestáns katonában, aki lázadóan felordít, a kedves katolikus nyelven beszélgető apát úrban, valamegyest az öreg lordban és persze egy kicsit a királyban is. Én belülről átéreztem ezt az erőszakot, a szenvedélyességet. Én is voltam '68-as fiatal, én is azt gondoltam, hogy velem kezdődik az élet. „Új világot kell csinálnom? Gyerünk, csak nekünk van igazunk, és akik negyvenévesek, azok, látjátok, mind halottak!” Ugyanígy gondolkodtam én is 1975-ben. Most már tudom, hogy ez változni fog. Az igazi szemrehányás a mi Fortinbrasunkat nem az erőszakosság miatt éri, azt sajnos, még el is fogadná ez a világ, hanem azért, mert nem mennek előbbre az ügyek, nem épülnek az utak, a hidak...

– *Tapasztalta a 168 órában megjelent rész kedvező fogadtatását, mégis bizonytalankodott a könyvről kapcsolatban: félt, nem túl magas példányszámban adják-e ki. Miért volt hitetlen?*

– A pesszimista szerzők közé tartozom, akik azt mondják, hogy jobb óvatosnak lenni, az olvasót meg kell várni. Ez nehéz könyv, nem könnyű olvasmány. Meglepett, hogy hihetetlenül szépen elfogyott az első kiadás és viszik a másodikat is. S nem-

csak megvásárolták, hanem el is olvasták, szinte fölmondják nekem.

– *Mit szólt a király?*

– Egy kukkot sem szólt. Egyetlen reakciójáról tudok, amely még a cikkekre vonatkozott. Azt sérelmezte, hogy Fortinbras mellékszereplő. A többiek dühösködtek, ugyanis olyasmiről adok hírt, amit a legjobban igyekeznek titkolni, s ez az udvaron belüli egymás közti viszony.

– *Nem fél?*

– Demokratának lenni annyi, mint nem félni, mondta Bibó. A félelem ellen írunk. Én így voltam a Kádár-rendszerben is, Antall Józseffel és Horn Gyulával is. Hol vannak már? A hatalmasságok üzennek, ordítóznak, fenyegetőznek, csak az élet, úgy tűnik, szerencsére, egyelőre őket buktatta el.

– *Folytatja a királytüköröt?*

– Szeretném, de nem lehet. Minden könyv után nagyon nehéz. A nők átéltek, hogy szülés után jön a rémisztő lehangoltság, nos, egy-egy könyvem megjelenése engem is depresszióssá tesz. Rettegnek, hogy nem tudok többé írni, ilyet meg biztos nem, másrészt meg folytatni akarom, javítanom, de nem lehet, mert már itt van kinyomtatva előttem. Automatikusan jegyzetek beleillő részeket, nem tudom leszoktatni magam arról, hogy olyan könyveket olvassak, amelyek kapcsolódnak hozzá. De biztosan nem fogom folytatni, legalábbis a közeljövőben nem. Van elég feladatom. Hankiss Elemérnek életműsorozata indul, az első darabja egy beszélgetőkönyv, amelyre, örömmre, engem kért meg. Nagy valószínűséggel lesz egy Kis Magyar Bestiárium kötetem, amely a királytükörben található arcképek változata lesz. Jövőre kell megírnom a Párházból palotába folytatását, vagyis a Fidesz-kormány négy évét, ami lényegében a Fortinbras királyságának politikai változata. Még az is megeshet, hogy a király ide köti ki a lovát és elbeszélgetünk: miként láttuk az előző négy évet...

Mátrabázi Zsuzsa

Petri, fiatal magyar irodalom, játék

A kulturális folyóiratok piacán zavarba ejtő bőséggel találja magát szembe az olvasó. A piac nem is lenne képes eltartani ennyi lapot, azonban a különféle pályázati támogatási formáknak köszönhetően a választék lenyűgöző, a fővárosi és vidéki műhelyek életképességéről árulkodik. Ajánlónkkal egy-egy érdekesebb lapszámra kívánjuk felhívni a figyelmet.

A nyáron elhunyt kiváló költőre, Petri Györgyre, a lap szerkesztőbizottságának egykori tagjára emlékezik a *Holmi* decemberi száma. A hagyatékból közölt, eddig nem publikált művek nyitják a lapot. Az utolsó napok versei csak azok számára lehetnek megdöbbentőek, akik nem ismerik a Petri-életmű következetességét, azt a kegyetlen őszinteséget, amellyel önmagát vizsgálta, és ahogy ennek eredményét olvasói elé tárta. A közeli halál tudata sem tudta eltéríteni erről az útról, a végső pillanatilag analitikus pontossággal tudósított a pusztító betegségről és arról, miképpen lehet szembenézni a gondolattal: vége. Talán Szabó Lőrinc Vers és valóság című kétkötetes gyűjteménye ösztönözhetette Petrit arra, hogy 1992-ben élettársa, Pap Mária számára lediktálja, amit verseiről fontosnak tartott elmondani. A Magyarazatok P. M. számára a költő életművét elemzőknek kincsbánya, még ha – tudjuk meg Dániel Ferenc emlékezéséből – ő „(...) jövőellenes volt, befolyása nem lévén, tojt az utókorra. Még annyit sem üzent az utódoknak, mint Weöres Sándor (»lépjének át a bearanyozott hullán«), csak reményét fejezte ki, hogy az irodalomtudósok békén hagyják.” Ez a kívánsága vélhetőleg nem fog teljesülni, mivel a 20. századi magyar költészet óriása volt. Kántor Péter, Tandori Dezső, Fodor Ákos, Sajó László verseikkel idézik meg a *Holmi* e számában Petrit. Barátai – Endreffy Zoltán, Várady Szabolcs, Vallai Péter és mások – kapcsolatuk kialakulásának egy-egy meghatározó pillanatát villantják fel. A költő-

hoz személyesen kevésbé kötődő, ám annak munkáit nagyra tartó Spiró György és Nadas Péter is megosztja a lap olvasóival találkozásai történetét, kifejtik véleményüket Petri művészetéről. Nadas így ír: „Titokzatosabb, hogy miként oldja, mivel ártalmatlanítja a tekintete elé táru látvány brutalitását, miként adagolja a gúnyt, az öngúnyt a saját brutalitása ellenében, hogy másokat megóvjon, miközben mindenféle kegyetlenkedéstől mentesen elvonja a mindennapi betevő hazugságukat. S még rejtélyesebb a gyöngédsége, amelyből az óvás nemes gesztusa táplálkozik, amelyből azonban előzőleg már minden érzélgősséget és önsajnálatot sikeresen eltávolított. Ami lefordítja azt jelentené, hogy a tárgyilagos látás nem akadály, hanem feltétele az emberszeretnek, a jóság pedig, bárhonnan nézzük is, nem a brutalitás hiánya.” A Figyelő rovatban Esterházy Péter új könyvéről, a *Harmonia caelestis*ről Domokos Mátyás, Szilágyi Júlia és Balassa Péter írt bírálatot.

A debreceni *Alföld* decemberi számát a '90-es évek fiatal magyar irodalmának szentelte. A lap két szerkesztője, Keresztury Tibor és Szirák Péter jegyezte Előhangban olvasható: „Egy irodalmi folyóirat, mely az ez ellen szóló számtalan körülmény dacára változatlanul igyekszik komolyan venni önmagát, céljai közt aligha érezhet fontosabbat, nemesebbet, mint hogy a mindenkori fiatalok fóruma, otthona, a kortárs irodalomban kibontakozó új törekvések felkarolója és támogatója legyen. (...) Magyarul, hogy mekkora nyitottsággal,

érzékenységgel, s szellemi vértességgel járul ahhoz hozzá, hogy a formálódó utak, az érlelődő törekvések, a megjósolhatatlan kimenetelű egyéni ambíciók, nemzedéki készülődések a mai magyar irodalmi hagyományba érdemi és alakító módon beépülve majdan kanonikusak legyenek.” Az 51. évfolyamában járó irodalmi, művészeti és kritikai folyóirat az elmúlt években látványosan elől jár ebben a munkában, a fiatal írónemzedék térnyerése szembeötlő. Ezért nem lehet meglepetés a mostani tematikus szám sem, hiszen az összeállításban helyt kapó írók rendszeresen publikálnak a lapban. Így, együtt, egy számban mégsem mindennapi a megjelenésük: Cserna-Szabó András, Peer Krisztián, Térey János, Halász Margit, Varró Dániel, Orbán János Dénes, Hazai Attila, Kiss Ottó, Karafiát Orsolya – és a lista még korántsem teljes. Annak érdekében, hogy a lehető legteljesebb legyen a kép a '90-es évek fiatal magyar íróiról, az évtized irodalmi tendenciáinak műfajonkénti elemzését is olvashatjuk: Menyhért Anna a költészet, Bengi László a próza, Bednarcics Gábor az értekező próza, Jákfalvy Magdolna és Kékesi Kun Árpád pedig a dráma és színház változásairól ír. A Roskó Gábor illusztrálta lapkritikai rovatában Nagy Gabriella, Felkai Piroska, Bényei Tamás, Csengei Ildikó, Benedek Anna, Korcsog Balázs, Asztalos Éva és Harcos Bálint műelemzéseit olvashatók.

A *Café Babel* legutóbbi megjelenés száma (2000. ősz) a játék témáját járja körül és bevezetés gyanánt Tandori Dezső írását közli, jó választás, ismerve a szerzőnek a játékhoz, a játszáshoz, a lóversenyhez – vagy lófogadáshoz? – fűződő kapcsolatát. Számos esszé foglalkozik a folyóiratban a játék különböző formáival, megnyilvánulásaival és kísérőjelenségeivel. Michel Leiris a bikaviadalról, Sándor Bea a nemek játékaról, míg Christian Bromberger a stadionok közönségéről ír. Hadas Miklós részletet ad közre

Sport, modernitás és maskulinitás munkacímekkel készülő könyvből. A párbaj és a vívás című fejezet adalékot kíván nyújtani a modern férfiasság genezisének vizsgálatához. A pénz is lehet játékeszköz, két írás is ezt bizonyítja. Karsai Judit a Játék határok nélkül címmel a kockázati tőkések mutatja be. Kik ők? Hogyan játszanak? „A főszereplők maguk a kockázati tőkések, ők gyakorlatilag egy-egy speciális befektetési alap kezelői. A kockázati tőkések hivatásszerűen foglalkoznak a kisebb-nagyobb cégek részvényeinek megvásárlásával és értékesítésével. Ennek módja a résztulajdonba került vállalat „felnevelése vagy feljavítása” – termék-, technológia-, szervezet- és piaci struktúrájának ki- vagy átalakítása, a cégben megfogalmazódott technológiai vagy piaci ötlet megvalósulásának elősegítése. A kockázati tőkések azonban nem tartós tulajdonlásra törekcsenek, céljuk az, hogy amikor a vállalat részvényeinek ára kellőképpen emelkedett, azt eladják, s a befektetett pénzt újra befektessék.” A játék kockázati elemeiről és magyarországi megjelenéséről is részletesen beszámol Karsai. A megjelenés előtt álló Egy befektető feljegyzései című könyvből is közöl részleteket a Café Babel. Az Edwin Lefevre által írt könyv Jesse Livermore-nak, a múlt század végétől 1929-ig az egyik legügyesebb tőzsdéspekulánsnak életútját dolgozza fel. Az álnéven – Larry Livingstone – szerepeltetett bróker a lapban közölt fejezetben arról mesél, hogy egy nagy bukása után miképpen állt talpra, a piac legapróbb rezdüléseinek megfigyelésével hogyan sokszorozta meg 500 dolláros indulótőkét. A pszichológiai megfigyelések tárgyszerűsége, az embereknek a pénzhez, a tőzsdéhez való viszonyát megjelenítő pontos leírások miatt a könyv széles körben sikert arathat. A lapban olvasható Várkonyi Benedek Fischer Ádámmal készült interjúja is.

H.B.

A Barbaricum öt éve

Az irodalmi értékek felkutatása, kiadása

Karcagon működik a Barbaricum Könyvműhely, immár öt esztendeje. Létrejöttéről, munkájukról Köröndi Lajos József Attila-díjas íróval beszélgettem, mert a könyvműhely születése és létezése is az ő munkásságához kötődik.

– A Jászkunság című folyóiratot szerkesztettem 1989-től 1995 végéig. Itt lehetőségem volt könyveket is megjelentetni. Azonban új főszerkesztőt nevezett ki a Jász-Nagykunszolnok Megyei Önkormányzat, a folyóiratból „eltűnt” az irodalom. Azért, hogy ne legyen száműzve a könyvkiadás a megyéből, más lehetőség után kellett nézni. Ekkor alapítottuk – irodalompartoló barátaimmal – a Barbaricum Könyvműhelyt. Egyesületként működünk, jelenleg 131 taggal. Az alapítás, azaz 1996 óta 28 könyvet adtunk ki.

– Honnan a név?

– A Dunától keletre eső vidéket a rómaiak barbár népek területének, azaz Barbaricumnak mondták. Mi – akik létrehoztuk ezt a kiadót – itt élünk e keleti tájon, a Nagy-kunságban, ahol nagyon sok kultúr-kincs található. Azzal a daccal és hittel állítjuk, hogy nem vagyunk alábbvalók másoknál, ahogyan azt Janus Pannonius is állította, amikor egyszer Itáliában barbárnak neveztek őt. A kiadó logójának pedig egy barbár tárgy rajzolatát választottuk. A nagyszentmiklósi aranykincs egyik szép darabjának, egy ivócsanaknak stilizált képe az emblémánk.

– A nonprofit szervezetként létező könyvműhely honnan teremti elő a pénzt a könyvek kiadására?

– Elsősorban pályázatok révén. A Nemzeti Kulturális Alapprogramtól és a Magyar Könyv Alapítványtól nyertünk már többször is. Sajnos ezek olyan kis összegek, hogy nem egyszer a nyomdaköltségre sem futja. Önkormányzatoktól is kaptunk már egy-egy kö-

tetkez támogatást, s olykor szponzorok is akadnak. Volt rá példa, hogy a nyomda segített, azaz olcsóbban készítette el a könyvet. Sajnos hazánkban még nem alakult ki a mecénási szellem, magatartás, mely áldozna az irodalomra. A könyvműhely legnagyobb gondja az anyagiak előteremtése. Sokszor úgy érzem, abba kellene hagyni, mert az örökös pályázatírás olykor kilátástalannak, felesleges időpocsékolásnak tűnik.

– E nehézségek ellenére a kiadott 28 kötet azért jelentős tett. A Nagy-kunság, illetve a Tiszántúl írói számon tartják a kiadót, szívesen hozzák ide munkáikat. Melyek a kiadás elvei?

– Kezdetektől az a célunk, hogy értékeket adjunk ki, segítjük azok megjelentetését. Csak néhány nevet említek: Utassy József Ötvenöt ördög című gyermekversei, a román egyfelvonásosokat tartalmazó könyvünk, vagy Bényi Árpád festőművész Ecset és stafeláj című könyve is ilyen érték. Vagy Miks Mária vak költő versei, melyet 1999-ben jelentettünk meg. Azt gondolom, Sarusi Mihály kötetei szintén gazdagítják a magyar irodalmat, de Rott József szociográfiája is figyelemre méltó. Vannak első-kötetes fiatalok, akik számára a mi kiadónk ad esélyt az induláshoz.

– Hol juthat hozzá az olvasó ezekhez a könyvekhez?

– Az egyesület tagjai valamennyit megkapják tagdíjuk fejében. Az árusítás azonban nagyon nehézkes. A legbiztosabb, ha a kiadótól megrendeljük, mert azoknak megküldjük. A hazai könyvértékesítés buk-

atóiról is regényt lehetne írni. Mi közhasznú, nem profitérdekelt szervezet vagyunk, így a lehetőségeink korlátozottak. Az Írók Boltjában, könyvtárakban azonban hozzáférhető, s több nagykereskedő céggel – Tóthágas Kft., Pult Kft., Sunbooks Kft. – is kapcsolatban állunk.

– A Barbaricum Könyvműhely nevét nemcsak itthon ismerik. A könyvpiac legnagyobb nemzetközi rendezvényére, a Frankfurti Könyvvásárra rendszeresen kijut. Ez hogyan lehetséges?

– Valóban már háromszor jelentünk meg Frankfurtban. Egy német–magyar baráti társaság révén kaptunk meghívást, s mi ingyen vehettünk részt a könyvvásárokon. Ez a társaság azt tűzte ki célul, hogy a határokon túli magyar irodalmat szeretné bemutatni, számukra lehetőséget biztosítani. Emellett úgy gondolták, néhány magyarországi kis kiadó kiadót is meghívni, ahol az értékek fontos szerepet kapnak. Így esett ránk a választás még 1998-ban. Az idejű könyvvásár alkalmával standunkat Rockenbauer Zoltán miniszter is felkereste.

– A kiadó ügyei intézése mellett jut-e ideje írásra?

– A nap 10–12 órájába azért belefér, hogy íróként is létezzek. A kenyérkereset – azaz az újságírás – mellett több könyvön is dolgozom. Most a legkedvesebb munkám, a nagy-kunsági mondák irodalmi „gyűrése”, ráadásul nagyon jól halad. Sokáig gyűjtöttem e tájon a mondákat, legendákat. Nemrég aztán rátaláltam az ehhez legjobban illő nyelvi köntösre is, ami meggyorsította a munkát. Idős emberektől magam is gyűjtöttem történeteket, de könyvtárakban, levéltárban is kutattam. A tatár- és törökvilágbeli történetek is megmaradtak az emlékezetben. Ezeket formálom irodalmi formává. Sokat törtem a fejem például azon, a tatárok, a törökök hogyan kommunikáltak az itt élőkkel? Hogyan tudták megértetni magukat, elérni azt, amit akartak? Nem könnyű ilyen történeteket feldolgozni, s úgy közreadni, hogy azt a ma olvasója is megértse, élvezze. Ezt a könyvet 2001-

ben Karcag önkormányzata adja ki. Sőt, hogy a munkát nyugodtan végezhessem, egy-éves ösztöndíjat is kaptam a várostól, ami óriási segítséget jelent számomra. E könyvem mellett szeretném 2001 karácsonyára kiadni *Az együttleges szellem* című esszékötetet, melyet évek óta készítek, s csak abbahagyni tudom, nem befejezni, mert olyan gazdag irodalomtörténeti anyag gyűlt össze, amit egyetlen kötetben nem is lehet kiadni. Természetesen ebben is a Nagy-kunság „felfedezése” a legfőbb motívum. Motoszkál bennem még egy könyv, ami rákbetegséggel, felgyógyulásommal kapcsolatos, de erről most nem szeretnék többet elárulni.

– A jókedvvel végzett munka része a berekfürdői író-tábor szervezése is?

– Már kétszer volt író-tábor Berekfürdőn, s nagyon jól sikerült. ez a kis település 1992-ben lett önálló, akkor vált el Karcagtól. Saját arculatukat formálják azzal is, hogy tavasszal képzőművészeknek rendeznek alkotótábort, szeptemberben pedig író-tábort. Itt olyan alkotások keletkeznek, melyek Berekfürdőhöz kötődnek, a település híret, fürdőjének nagyszerűségét örökítik meg. Ezekre a táborokra is nagy szükség van, hiszen itt az írók építhetik kapcsolataikat, barátságok alakulhatnak ki, ami szintén fontos a mai világban. A feltöltődés inspirálhatja az alkotások megszületését.

Kiss Erika

A KAIROSZ KIADÓ GONDOZÁSÁBAN GYURKOVICS TIBOR MŰVEI

Gyurkovics Tibor: Cantata aquilarum

Sasok éneke

Fr/5, 192 p., kötve, enveloppal, 1380 Ft

Gyurkovics Tiborról már mindent tud az olvasó. Költő, író, drámaíró, pszichológus, öttusázó, ahogyan barátja, Hernádi Gyula mondja róla. Most mégis egészen új oldaláról ismeri meg az olvasó... most igris, a zene és a vers együttes ritmusát pengeti ebben a könyvében.

Gyurkovics Tibor: Levelek Mandzsúriába

Fr/5, 320 p., kötve, 1480 Ft

Az olvasó ebben a kötetében a szerzőnek – hálaisten elmúlt – négy év irodalmi látéletét veheti kézbe.

A KÖTET MEGJELENÉSÉT A MATÁV TÁMOGATTA

Gyurkovics Tibor: Isten homlokán

Istenes versek

Fr/5, 184 p., velúr díszkötés, 1380 Ft, Gyulai Líviusz linómetszeteivel

A szerző életét végigkíséri az Istennel való viaskodás. Ennek a küzdelemnek a versei kaptak helyet a kötetben.

Gyurkovics Tibor: „Visszanéztem félutambul, szememből a könny kicsordult”

F: 140x228, 208 oldal, kemény tábla, ára: 1480 Ft.

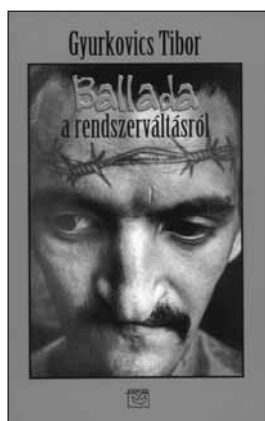
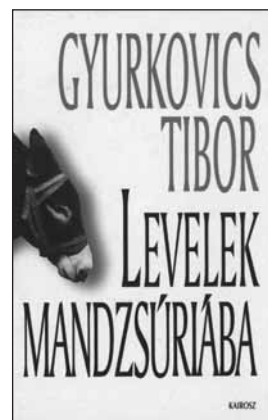
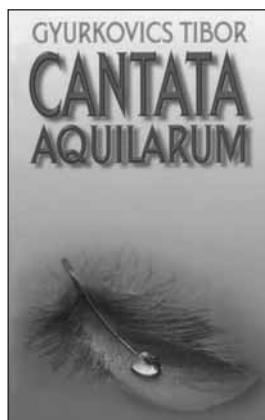
Összegzés és új versek a kötet tartalma, mert:

„nagy ára van a szeretetnek,
nemcsak könny, nemcsak szenvedés.”

Gyurkovics Tibor: Ballada a rendszerváltásról

72 oldal, 980 Ft

Gyurkovics Tibor elsőnek kísérelte megragadni a lehetetlent, felidézni azt az elmúlt ötven, sőt nyolcvan évet, amit Magyarországon „a rendszer”-nek neveztek.

**KAIROSZ
KIADÓ**

1134

Budapest
Apály utca
2/b.

Telefon/fax:
359-9825

A Helikon Kiadó ajánlata

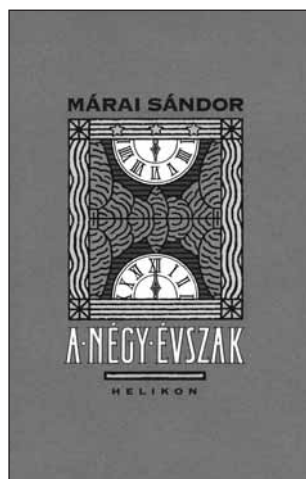
A MEGUNHATATLAN MÁRAI SÁNDOR LEGSIKERESEBB MŰVEI A HELIKON KIADÓNÁL FOLYAMATOSAN MEGJELENNEK.

Márai Sándor művei megunhatatlanok, a nagy magyar író könyvei hazánkban és külföldön
– Németországban, Olaszországban – egyaránt nagy sikert aratnak.

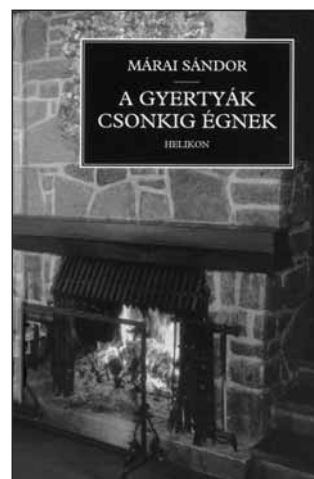
(Németországi sikereiről legutóbb a Könyvhét tavalyi 24. számában lehetett olvasni.)

Márai Sándor
Füveskönyv
980 Ft

Márai Sándor
Négy évszak
1280 Ft

Márai Sándor
A gyertyák csonkig égnek
1180 Ft

A könyvek megrendelhetők a Helikon Kiadónál: 1053 Budapest, Papnövelde utca 8. Telefonon Borbíró Zsókanál és/vagy Varga Istvánnál a 317-4987-es számon, vagy a 317-4967-es faxon, valamint megvásárolhatók a Helikon Könyvesházban: Budapest VI., Bajcsy-Zsilinszky út 37.

Gyurkovics Tiborral beszélget Nádor Tamás

Önmutogató színjátékosnak vélheti, aki nem lát át ezen a szitán, aki nem néz a függöny mögé, aki nem otthonos az efféle pszichológiai játszmákban. Holott valójában egyszerű a kód, a képlet: van itt egy ember, aki érzékenységet, fájdalomt s legfőképp szeretettségét rejtí groteszk mutatóanyagba s furcsa szakállába. Dörög, átkozódik, hogy rajta ne fogják, hogy a paraván mögül ki ne látsszék a lírai lényeg.

Amint ő mondja: játszik, bűvészkedik, hogy látva ne lássák.

– Akik csak tévéből vagy más pódiumokról ismerik Gyurkovics Tibort, szívesen szemlélik fellépéseit, mit sem tudva ezek háttéréről, s keveset költészetéről. Valójában milyen szerepet játszik ön mindannyiunk életszínházában?

– Furcsa persze, hogy egy talán túrhető minőségű-mélysgű költő, regény- és drámaíró, novellista stb. így tűndököl; hogy bár valójában egyebet készít, végül is egy melléküzemágban produkálja magát. Hogy ekképpen vált ismertté, népszerűvé, s nem, mondjuk, versei révén. Akaratlanul alakult ez így. S a legkülönösebb: sírkertekben lettem kezdő színész. Ugyanis, amikor elődeink hullani kezdtek, egyszer csak észrevettem: hol innen „lőnek” rám, hol onnan, folyton fotóznak a temetéseken. Valamit láthattak az arcomon, a viselkedésemben, amit aztán nemcsak a búcsúzásban, hanem a találkozásokban is kedveltek az emberek. Talán az álcázott részvétet, a rejtett szeretetet. Mert, bár az emberiség egészéről megvan a véleményem, az egyes embert: az esendő kis öregeket, a még ámulni képes gyermekeket, az erős kézfogású férfiakat, tiszta tekintetű gyönyörű lányokat, asszonyokat szeretem. Noha ők talán csak a pofázmányomban-pofázásomban találnak valami érdekeset, magyarul: csupán a bohócra figyelnek. De miközben azt szeretném, hogy látva ne lássanak, azért

reménykedem: akadnak, akik nemcsak bűvészkedésemre figyelnek, hanem olvasnak is. Például ilyen soraimat: „Egy zúgó aranyat találtam,/ az érmosásban láttam fényleni,/ tömören világít az éjszakában,/ és nem tudok vele mit kezdeni.” Mindamellet, ha mint legutóbb, az Írottakó alatt, ahol Szentvid gyönyörű, búcsújáró temploma áll, akár egy égő gyertya, egyszer csak vadidegenek, művész urazva utánam kiáltanak, persze boldog vagyok. Apámra gondolok ilyenkor, kivételes intelligenciájára, arra a különleges emanációra, amely őt körülvette; ebből valami talán énram is átsugárzott.

– *Mintha kettősség jellemezné írásait is: a próza, kivált annak publicisztikus válfaja az ön szigorának megnyilvánulása, nemritkán akár a káromlásé is, míg a líra, s nemcsak az istenes versekben, szelídységének kifejezése, a fohász lehetősége...*

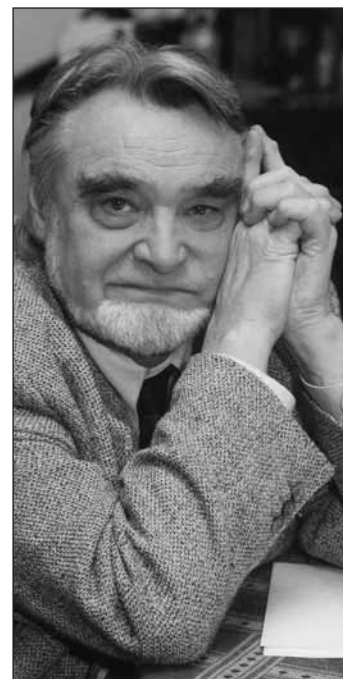
– Valóban, mivel afféle gyöngéd oroszlán volnék. S oly mértékben vágyom a szeretetre, hogy amint azt már fiatalon megírtam, még akár más karmaival is melegíteném bordáimat. Mert mindig is a nőember, a társ volt számomra legfontosabb, mindenkifölött való. Nem kis túlzással élve: ez a vonzódás és vonzás olyan elméleti és hál'istennek gyakorlati kutatási területem volt és maradt, mint Newtonnak a gravitáció. És persze

mindig fontos volt számomra a másik. Már gyermekkoromban jobban érdekelt barátom, egy ács fiának kis egyénisége, lelke, mint az egész akkori háborús, borzalmas történelem. Az már csak „körelőzmény”, hogy pályakezdésemkor klinikai pszichológus voltam tizenöt évig.

– *Érdekes, hogy épp egy ács fia volt... A puha diktatúra korában itt sokan egybekapaszkodtak, de talán csak úgy, ahogyan jubok az akolban összeszorulnak. Ma viszont már, amint az köztudomású: tegnapi barátok, sói, testvérek néznek egymással tüzelőállásban farkasszemét. Lát-e esélyt, ha nem is a szövetségre, legalább az értelmes, közhasznú disputára?*

– E tekintetben borúlátó vagyok. Noha mindig expresszív, erőteljes megfogalmazásra törekedtem, hiányzik belőlem az agresszió hajlama.

Akármilyen is a Wahrheit, esetleges dühömet levezetem a Dichtungban. A valóságban mindig a letett lándzsák, az átölelt pajzsok igénye vezérelt, sosem a kiontott véré. A Kádár-rendszerben származásom, egyéniségem, piarista végzettségem, mi több: pszichológiai tanulmányaim miatt kívülállóvá degradáltak. Holott csak a szó eredeti értelmében lehetett volna polgárnak minősíteni. Illetve még annak sem, legföljebb abból elfajzott anarchistának. Talán, mert az igazság hiánya annyira fáj, mintha belém vágta volna. Valójában mindig egyezségre törekedtem. Arra, hogy valamiként leljünk egymásra. Neveltetésemből következően, és szellemi eszmélésem óta a Nyugat korszakának vonzásában, sőt bűvöletében kívántam volna ezt. Mert igaz ugyan, hogy akkor is voltak összecsapások, akár barátok közt is. Ám még Ady, a császár is „megbocsátotta” Babitsnak babilisságát, Füst Milán is meghajtotta valami módon kőnyakát Kosztolányi előtt, és Karinthy nagyszerűen összefért Tersánszky Józsi Jenővel. Mert képesek voltak tisztességgel elismerni a másik teljesítményét.. Tudták azt, amit az a

kis „ócskás” dal, amelyet Garas Dezső és Kern András egy nadrágba bújva kántál, hogy „Egyedül nem megy...” Ezt hiányolom én nemcsak közéletünkben, de szellemi életünkben is: a testmeleget. Ellentételen túl is az összetartozást.

– *Mielőtt belefogtunk ebbe a beszélgetésbe, említette, hogy mostanában egyedüli morfiuma: a vers. Valóban ma már csak önkábításra, legföljebb kevesek vigaszára szolgálhat a költészet? Hiszen már annyiszor mondták, hogy a vers halott...*

– Azt is mondták, hogy vége a történelemnek. Bár tudjuk, hogy aki mondta, „másképpen értette”, mint ahogyan a sok értelmező véli. És Nietzsche is hirdette, hogy Isten halott. De persze, aztán őt is félremagarázták még a követői is. Mert Nietzsche attól az óriási árnyéktól búcsúzott, akit az égre növesztettek. Ő úgy tartotta: Isten az emberben vagyon. Ám ennek az emberben lakozó Istennek is roppant nehéz „elkapni a lábát”. Nehéz megfogni nemcsak a közgondolkodásban, hanem a művészetben is. Nincs tehát más lehetőség, mint a filozófiát úgy föloldani és sűríteni, hogy az akármily tömény, mindnyájunk számára iható legyen. És épp ez a varázsital: a vers. Nem élhetünk nélküle.

Rangos irodalmi díjak

Pérez és presztízs

■ Kertész Imrétől Móra Terézián keresztül egészen Konrád Györgyig seregnyi magyar alkotó részesült már nyugat-európai, rangos irodalmi díjban. Nem könnyű eligazodni a nemzetközi elismerések „tengerében”, de azért tehetünk rá kísérletet!

Napjainkban már a kitüntetésekkel együtt kapott pénz nagyságáról sem tabu beszélni: ki ne tudná, hogy az *irodalmi Nobel-díjjal* 1,8 millió márkás jutalom jár. Nagyságrendekkel szerényebb a legnevesebb német elismerés, a *Georg Büchner-Preis*, melynek tavalyi „győztese”, Volker Braun 60 ezer márkát (egy erős németországi éves átlagfizetésnek megfelelő összeget) vághatott zsebre.

Harmad ennyi anyagi támogatást jelent a lírai kategóriában kiosztott *Peter-Huchel-Preis*: ennek díjazottja 2000-ben Adolf Endler volt. Szintén 20 ezer márkával jár az „európai kölcsönös megértésért” adományozott *Lipcsei Könyvdíj* (Leipziger Buchpreis) – ezt a múlt esztendőben Hanna Krall lengyel író nő vehette át. Az első kötetes szerzőknek adható *Aspekte Literaturpreis* (15 ezer márká) és a legjelentősebb kortárs svájci alkotóknak évről-évre megszavazott Gottfried Keller-Preis (25 ezer frank) legalább akkora presztízsű kitüntetés, mint a 25 ezer márkával dotált *Német Könyvkereskedők Békédíja* (Friedenspreis des Deutschen Buchhandels). A német nyelvterületen említést érdemel még az *Ingeborg Bach-*

man-Wettbewerb. Ezen negyedmillió schillinges osztrák „irodalmi verseny” bajnoka 2000-ben Georg Klein volt.

A legtekintélyesebb francia írói díj az 1903 óta kiosztott *Prix Goncourt* mellé csupán jelképesen 50 frankos summát adnak. A brit nemzetközösség legmagasabb elismerése a Booker-Preis: a 16 ezer dolláros kitüntetést tavaly John M. Coetzee vehette át, míg az USA-ban legrangosabb *Pulitzer Díjban* és az azzal járó 5 dollárban a 21. század küszöbén Jhumpa Lahiri részesült.

Konrád kitüntetése

■ Májusban magas német elismerést vehet át Konrád György. „A látogató”, „A városalapító”, „A cinkos” és még sok más kiváló könyv szerzője Aachen városának 2001-es *Nemzetközi Karl (Károly) Díját*

írói, kultúrpolitikai munkásságáért kapja. Az *„Internationaler Karlspreis zu Aachen”* kitüntetésben tavaly előtt Tony Blair brit kormányfő, múlt évben pedig Bill Clinton amerikai elnök részesült.

A tavasszal 68. születésnapját ünneplő Konrád György íróként és szociológusként egyaránt népszerű Németországban. A Berlin-Brandenburgi Művészeti Akadémia (első külföldi!) elnökeként Konrád fő feladatának tekintti a kelet-nyugati intellektuális bizalmatlanság lebontását, az egységes Európa eszméjének erősítését.

A magyar alkotó 2001. május 24-én az aacheni városháza koronázási termében veheti át (az 5 ezer márkás pénzjutalommal járó) Nagy Károlyról elnevezett emlékérmét.

Mogyorósi G. (Berlin)

Vannak könyvek, melyeket nem mindenki bír egy szuszra végigolvasni. Andrej Makine *Amour-parti szerelmek* című regényével úgy voltam, hogy néha megbénított a rettenet közelsége, máskor prófétai harag fogott el. (Kórházban olvastam, műtét után, betegen, valószínűleg azért gyöngültem el náha.) Több mint negyven évig éltem szovjet-orosz megszállás alatt. Túl sokat tudok róla. Túl közel volt a Birodalom, és túl közel Szibéria. Ha nem is jártam meg Szibériát, szelleme, mint a téli fagy, beleette magát a csontjaimba, zsigereimbe, idegeimbe.

Nagy író nagy könyvről beszélnek. Fogalmam sincs, hogy ismerik-e, népszerű-e. Nem posztmodern, az biztos. Reklámjába még nem botlottam bele, méltatást sem olvastam róla. Röviden: három szibériai srácról szól, valamikor a hetvenes években. Miképpen érnek férfivá. Szemérmes líra, elegáns ironia, finom humor, és ordító iszonyat.

Nincs földnek elátkozottabb pontja a végtelen tajga jeges, fehér poklánál. Nincs ordasabb eszméktől vezérelt szörnyállam a Birodalomnál. A nagy orosz, szovjet, cári,

bolsevista (tökmindegy), totális, bizánci, ceszaropapista diktatúránál. Nincs a Földnek pontja, amely távolabb volna mindentől, ami emberi, ami élhető, ami elviselhető az Amur és Alej jégpáncéljánál, a zajló jégtábláinál. Az élet fa-

a szögesdrótnak. Akkor a katona a fejébe ereszt egy sorozatot.” Tíz év után a „rendes pasasok” kiszabadulnak, és beilleszkednek a többi rendes ember társadalmába. Itt élnek velünk...

És akkor a Nagy Pangás idején Szvetlajában a kisváros

Kertész Ákos Belmondo Szibériában

döntésből áll, szögesdrótygárból, vodkából és eszméletlen lerészegedésből, a szerelem ismeretlen, a nőket ledöntik és annyi... És szél és hó és sötét és ötvenfokos hideg...

A GULAG táboraiban politikaiak is vannak, de leginkább „rendes pasasok”, akik éppen csak loptak vagy bevették valakinek a pofáját... és azok a rendes emberek kiválasztják az áldozatukat, egy olyan gyereket, aki vesztett a kártyán... és szájba megsebbe basszák, az egész barakk zsinórba... amíg van szája, mert aztán csak pempő, és a lábaköze meg véres mocsing... és ez a szerencsétlen érinthetetlen lesz, a kübli mellett alszik... míg nekiszalad

egyetlen bolhamozijában bemutatják Belmondót. (Rossz húzás volt az apparatcsikok részéről). És a srácok minden nap megnézik, és Belmondo-örület tör ki, és nyugatórület, de más nyugati filmtől, Belmondo nélkül nem terült volna szét a tajgán a Nyugat iránti elfojthatatlan vágyakozás. Ahhoz Belmondo kellett, Belmondo mosolya, Belmondo izmai, Belmondo könnyedsége, lendülete, Belmondo elegáns vakmerősége, Belmondo link és értelmetlen kalandorsága, Belmondo örök győzelme minden fölött, ami Belmondo útjába mer állni. Belmondo száguld, Belmondo röpül, Bel-

mondo úszik, Belmondo ló, Belmondo üt, Belmondo meglovagolja a tigrist, kimentti az őrjítően szép mellű és legformásabb combú lányt az emberevő cápa szájából. Belmondo az igazságosztó, Belmondo maga a győzedelmes Nyugat.

Belmondo azzal bolondította meg az egész tajgát, a Sátán Birodalmának legmélyebb pokolbugyrát, hogy a hősiessége, ereje, ügyessége teljesen öncélú. Igen, nincs benne semmi messianisztikus. Sem a világ proletárjait nem akarja felszabadítani, sem Oroszország anyácskát nem akarja az ellenségtől megvédeni, sem a romlott nyugatot nem akarja a pravoszláv kereszténység romlatlanságával megváltani; Belmondo maga a szabad individuum, aki a maga gyönyörűségére akrobata, hős, erős, kalandor, a legszebb férfi, a nők bálványja és legyőzhetetlen.

És mosolya beragyogja a tajga jégcsillámos pusztaságát.

*

Talán még annyit, hogy a könyvet Szoboszlai Margit fordította nemcsak bravúrosan, de *belülről* is, mert ő orosz és francia műfordító, így ismeri a szibériai eredetű francia író mind a két világot.

Vakandokok békéje, apostolok rebelliója

Százötven évnél is régebbi eseményekről és emberekről van szó a könyvben, amit olvasok, vagyis csupa olyasmiről, ami már mindenképpen történelem. Ehhez képest folyton azon kapom magam, hogy bizonyos mondatok szabályszerűen felhúznak, indulatossá tesznek, egyszóval haragszom, más mondatokra meg bólogatni kezdek, olyasmiket rikkantok, hogy „náá!” és „csakis!”, ami így összességében csak egyet jelenthet: megbolondultam. Abnormális dolog veszekedni emberekkel, akik a tizenkilencedik században éltek és az is gyermeket viselkedés, ha elkezdtek az igazukért „drukkolni”. Márpedig a *Szószerék és csatatér* című kötet, az 1848–1849 eseményeiről szóló naplók és memoárok gyűjteménye pontosan ilyesmit váltott ki belőlem. Mentségemül szóljon, hogy aligha állok ezzel egyedül. Nálunk immár az is évszázados tradíció, hogy negyvennyolcat nem tudjuk csak történelemként felfogni. Nemzedékek sora látja bele a maga személyes ügyét, résztvevőivel kapcsolatban aszerint foglalunk állást, ahogyan jelenünk pártjai, eszméi, tendenciái iránt érzünk. Lezáratlan akták tömegéből áll mindannyiunk negyvennyolca, s ebben az is ludas, hogy minden egyes rezsim úgy kezelte a forradalmat és szabadságharcot, hogy a saját előképét, hivatkozási alapját kereste benne. Szoktatva vagyunk ahhoz, hogy nincs teljes és egészséges negyvennyolc, valaki mindig ki van hagyva, ki van átkozva belőle. A források feltárása is ehhez igazodott: az egyik kornak ez nem kellett, a másiknak az, legfeljebb a politikai előjelek változtak. Volt idő, amikor Petőfiről nem lehetett másképp beszélni, csak aszerint, hogy politikai felfogása elítélendő, de szerelmes versei kedvéért „megbocsátható”. Volt idő, amikor Kemény Zsigmondról kellett azt hinni, hogy Bécs talpnyalója, alantas érdekből a rebellió ellenzője, tehát áruló volt,

akinek legfeljebb (és már ez is fejlődés volt) regényei kedvéért lehet „elnézni” politikai gondolkodását. Említhettem volna Kossuth vagy Görgei, Madarász vagy Szemere, Jókai vagy Csemátorny nevét is – ama kor „közszereplői” közt senki sem akad, akit (1920-ban, vagy 1941-ben, vagy 1948-ban, vagy 1962-ben) égbe ne emeltek vagy sárba ne tapostak volna. Már nagyapáink is készek voltak (jelképesen) öltre menni annak eldöntéséért, hogy 1949 tavaszán Görgeinek a Duna jobb vagy bal partján volt-e bölcsebb felvonulnia? De persze nem akar nekem viccelődni, még önmagunkon sem – az igazi kérdés, ami e kötet szövegei mögül is folyton előragyog, nem ment ki a divatból, és ma sem érvénytelen, mert arról szól, jogos-e egyáltalán, hogy egy társadalom forradalom útján változtasson a során, vagy sem? Felelőtlenség-e, merő vérontás-e minden rebellió, vagy igenis adódhat olyan helyzet, amikor nincs más megoldás? Idegen-e a magyar „néplelektől”, hogy siettesse a változást, vagy éppen az felel meg neki, ha a lassú, folyamatos, törekséktől, áldozatoktól mentes haladásban bízunk? Valóban önző, karrierista, hatalomvágyó kalandor, vagy hagyományos képzelgésektől fűtött szédelő-e mindenki, aki forradalmat gerjeszt vagy visz végig? És fordítva: igaz-e, hogy önző, karrierista, megalkuvó, korlátolt és gyáva mindenki, aki a másik megoldásra szavaz? Rossz példa is, jó példa is akad mindkettőre. S főképp 1848–1849-ben akad. Hogy mindezt nem én olvasom bele a kötet szövegeibe, hanem a naplószerű feljegyzésekből, mentegetődzésekből, vallomásokból, vésztorvényszék részére készített magyarázkodásokból árad fergeteges erővel, bárki ellenőrizheti, ha fellapozza a Hermann Róbert hadtörténész által mintaszerű filológiai buzgalommal sajtó alá rendezett kiadványt. A gyűjtemény már a legújabb tör-

ténészgeneráció felfogásáról tanúskodik: bízunk a szövegekre, hogy ellenpontozzák, kiegészítik egymást, álljanak helyt önmagukért. Az az igazi reveláció ebben a kötetben, hogy minden akkori és mai álláspont reprezentálhatja benne önmagát. És mert kivétel nélkül mindegyik indulatos, egyoldalú és elfogult: az összkép meglehetősen objektív, a végére érve nincs okunk azt mondani, hogy bezzeg, akiket eddig is szerettünk, itt is makulátlanoknak mutatkoztak, s akiket utáltunk, újra bizonyították, hogy joggal tápláltunk irántuk előítéleteket. Kiderül például, hogy Madarász Lászlót gyémántlopási ügybe keverni – ez valóban politikai manipuláció volt: a Békepárt oszlopos tagja, Kazinczy Gábor maga veti papírra, hogy ő „a Madarász-klíkk megsemmisítését BÁRMI ÁRON merényleni ügyek-vendik”. De mielőtt elkezdénénk túlságosan is „részre hajlani”, kijózanít bennünket maga Madarász, aki élete végéig képtelen belátni, hogy Jókai író, mégpedig igen nagy, az ő számára sosem több, mint „eszevesztett monarchikus bohóc”. Nem mintha sok múlta azon, hogy Jókait minek tartja, de a habitusára – visszamenőleg is – épp az ilyen apróságok vetnek fényt. S mennyire jellegzetes a szóhasználat, amikor Kossuth évtizedek távolából is azzal intézi el a Békepártot, hogy a Békepárt szemében meg Madarászra vet rossz(!) fényt, hogy „lapangva turkáló VAKANDOK banda”. Igaz viszont, hogy „a nép érdekeinek ZAJOS APOSTOLA”. Kazinczy Gábor a forradalom hétköznapjait így látja: „a Kossuth zsoldjában álló s cimborái által vezényelt vidéki gyülelész nép és a fővárosi forradalmi elem féktelenül BITANGOLÁNAK”. Önigazolással hozza fel, hogy „lakása minden Kossuth-ellenes érzelmű, üldözött vagy pártolást keresőnek nyitva állt”. A pénzügyér Duschek Ferenc 1850-ben azzal kérkedik, hogy „első személy voltam Budán, aki macskazenét kapott, ablakaimat betörték s a legocsmányabb szidalmakkal illettek...” Ízlés dolga, hogy ki mi-

re büszke, de az már súlyosabb ügy, ha azzal dicsekszik, hogy az ő érdeméből „bekövetkező pénzhiány gyengítette a kormány hitelét”. Sőt, „több mint négy hónapig sikerült ígéretkel és megtevesztésekkel ellenállnom”, mármint a sürgetésnek, hogy teremtse elő a fegyvervásárláshoz szükséges anyagiakat, noha lett volna rá mód... Az ember elképed, hogy mennyi ádáz vita zajlott Görgei vélt árulásáról s közben az ilyen Duschek-féle dicsekvések rohejessé teszik egész problémázgatásunkat. Arra is föl-fölkapjuk a fejünket, ha valaki úgy véli: Tánacsics Mihály „a közjónak minden hátránya nélkül maradhatt volna bebörtönözve...” Vajon lehetséges-e egyáltalán a forradalom szót használni olyan szituációra, amelynek még első, jelképes történéseit is ilyen megjegyzések ásnák alá? Lehetséges-e forradalom forradalmárok nélkül? Vagy csupán arról volna szó, amit Rózsa Máttyás jegyez meg 1887-ben, hogy „a polgári hatalom fensőbbségének eszméje még nem virradt volt fel”? Vajon van-e, aki számára éppen a Kazinczy Gábor által megfogalmazott magatartás az eszmény, melynek hősies pátosza ebből áll: „Önszemélyünk kockáztatásával hatni a forradalom ellen”? Hiába rúg 52 ívnyire a kötet terjedelme, az utolsó oldal után is Vasvári zsenialitását dicsérjük, aki már az eseményekkel egyidejűleg felszólította kortársait: „Írjunk memoárokat!” És bármennyi zúdult is ránk felkavaróan, fölös empátiát gerjesztve, az emlékezésekből, azért mégis Kazinczy Gáborral értünk egyet, aki szerint „Fölötte sajnálatos a történelemre nézve, hogy e napok eseményeiről oly keveset tartott fenn számunkra a krónika...”

Szószerék és csatatér – Politikusi naplók és visszaemlékezések
Balassi Kiadó, Bp. 2000,
571 oldal, 3200 Ft

Írófaggató

Nádra Valéria megkérdezte

Csokonai Attilát

Csokonai Attila költő, fordító 2001. januárjában töltötte be ötvenedik évét. Volt tanár és könyvtáros, egyebek között a Piros Pont és Az Én Ujságom című gyereklapok szerkesztője. (Mint olvasóink tudják, megindulása óta helyettes főszerkesztője a Könyvhétnek.) Válogatta és utószóval látta el Heine verseinek legutóbbi, 1997-es kötetét, fordít német és holland felhívókat és gyerekeknek szóló műveket. Önálló verseskötete, a Rastignac a Szabadság-hegyen címmel 1981-ben vitta ki az irodalmi közvélemény figyelmét és elismerését.

– Pár éve, Öntől hallottam ezt a kesernyés önróniával elmesélt történetet: egy szülői értekezleten fiának osztályfőnöke „Vörösmarty apuká”-nak szólította, nyilván költő az költő alapon. De túl a tréfán: könnyű vagy nehéz ma Magyarországon ezzel a névvel élni?

– Régebben mintha könnyebb kérdést kaptak volna elsőre a faggatottak...De ezt csak laza felvezető poénnak szántam. Nem a néven múlik (most elpirultam, látta?, merthogy azt írtam egyszer: „Numen adest, a név szerep...”), úgy tűnik, én Nagy, Kiss vagy Kovács Jánosként is... Hogy Vörösmarty apukának szólított – a pedagógusok védelmében hadd legyenek filológiaiilag pontos: nem az osztályfőnök, hanem a szülői munkaközösség tagja – cseppet sem zavart. Az osztálypénz beszédese végül is fontosabb, mint hogy az apukát hogy hívják, előbb-utóbb úgyis kiderült, azt meg honnan tudhatta volna, hogy én költő vagyok. Pardon, hogy verseket írok. Különben is – most hadd jöjjön egy kedves, korántsem öcsödi hangulatú anekdota – gyerekkoromban hozzászóltam, hogy a szülőfalumban senki sem tudja a keresztnevemet, azt hitte mindenki, hogy én is János vagyok, mint az apám meg a nagypám. Hallgattam a szóra, amikor elhangzott a „Janikám!” megszólítás. Mesterem, az áldott emlékü Kormos István, anno óvatosan megkérdezte ugyan tőlem, nem akarok-e nevet változtatni. Amint látszik, nem akartam: a magyar irodalomban kisebb Csokonainak lenni sem feltétlenül az utolsó hely. És ha egyszer ezt a nevet hozták össze a nagyszüleim?! A családi nevemet ugye a nagypapától, a keresztnevemet meg éppenséggel a nagyanyámtól kaptam. Eredetileg tehát ők találták ki a nevemet, de kitalálta az általam igen szeretett Csorba Győző is, aki összekavarta nagy lírikusaink vezeték- és keresztnevét (lásd Összegyűjtött versek, 578. oldal), és így kezd az egyik versét: „Csokonai – Attila, József – Endre...” aztán pedig Vörösmarty jön mint Sándor. Akkor egy kicsit megboroztam, elbizonytalanodtam – nekem ez egyébként is könnyen megy – de már (már!?) túl voltam az első publikációmmon a saját nevemen.

– Csokonai Vitéz Mihályra, sok egyéb mellett, az életöröm a jellemző. Akivel viszont a keresztneve azonos: József Attila – ebben az egy dologban – éppen Csokonai ellentéte volt, Önhöz kettőjük öröksége, vérmérséklete közül kié áll közelebb?

– Mellesleg: nagyon szeretek élni. (Csak az a kérdés, hogyan kellene.) Hogy ók, ez a két költő zseni hogy volt ezzel, azt ugyebár méltóztunk tudni! Tényleg átkozottul (ezt Cs. A.

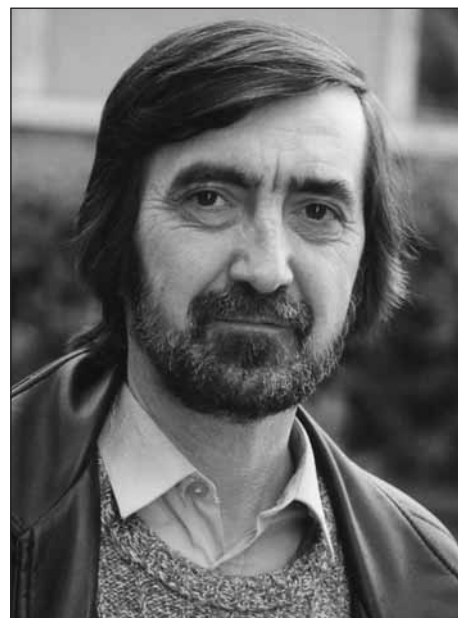
mondja) szép (ez idézet), túlon túl (ezt megint én) irodalmi nevem van. Ilyen névvel kazánkovácsnak jobb lenni, esetleg zöldészesnek. Csak azért nem mondtam a szobafestőt vagy a mozi-gépészt, mert az ön-idézet lenne. A versírás – és itt most tényleg abbahagyom a poénkodást – nem szakma szerintem, legfeljebb fobia vagy „a lélek balga fényűzése”. Ezért ragaszkodtam hosszasan ahhoz, hogy legyen „rendes” polgári foglalkozásom. Ebből már csak az ötvenéves polgár maradt. Kényszervállalkozónak lenni tudniillik nem foglalkozás. Na, már megint a neveknél, elnevezéseknél tartunk! (És a – ne is mondja – poénkodásnál!). A nevek még egy ilyen kis országban is ismétlődnek. Találkoztam én Arany Jánossal és Tompa Miskával is. Egyikük teherautó-sofőr volt, és még az autóstoppos időkben elvitt Szegedtől Pécsig, másíku vasutas volt és a barátom. Huszon-vaaláhány évesen az ütközők között lelta halálát. (Tudok én szomorú poént is mondani.) És, hogy a kérdésre is válaszoljak, van nekem egy gombfoci-csapatom, a magyar költők válogatottja, Cs.V. M. és J.A. is állandó csapattag, briliáns a technikájuk, és persze belátják az „egész pályát”

– Éppen húsz éve megjelent verseskötönyve, ha ma újraolvassuk, azzal lép meg, hogy a benne foglalt versek akár az elmúlt pár évben is születettek volna. A ma ötvenévesek nemzedékére, úgy érzem, most is azok a szorongások, nosztalgiaik, kiábrándulások a jellemzők, amelyeket Ön már két évtizeddel ezelőtt megfogalmazott. Politikai-történelmi tisztánlátásának köszönhető ez, vagy költői próféciái „jöttek be”?

– Háát... bizony magam is meglepődtem már azon, hogy bizonyos dolgokat alanyi költő létemre sikerült, nem „megjósolnom”, hanem elkapnom. Történéz akartam lenni – hál’ istennek nem lettem, politikai vagy politikai verset nem akarok írni – bár nem föltétlenül tudom elkerülni –, a tisztánlátásra, a hétköznapi és az esztétikai tisztánlátásra egyre inkább szükségem, igényem van. Most hogy mondja, én is úgy gondolom, bejött néhány meg- illetve ráérezésem, van történelmi esemény, aminek örülnünk kell, van ellenben olyan tendencia, amitől még egy kicsit frászban leszünk.

– Kötetének címe: Rastignac a Szabadság-hegyen, ma többszörösen is megkérdőjelezhető. Nem is csak azért, mert (szinte jelképesen) újra Svábhégy lett a Szabadság-hegyből, de főleg azért, mert Ön mint a kötet lírai főbőse, valóban Rastignac lett volna. Jelenleg minimum egy sajtó- és médiabirodalomnak lenne a gazdája – ezzel szemben inkább úgy él, mint Petőfi. Az apostol-ának Szilveszter nevű hőse. Az is lehet persze, hogy én értelmezem félre Rastignac alakját, illetve azt, amit a névvel ki akart fejezni. Erről van szó?

– Az az átkozott ironia hozta ki belőlem, hogy egyik barátom javaslatára ezt a verscímet emeltem kötetemmé. A kérdéséből érzem, pontosan tudja, én bizony anti-Rastignac voltam és vagyok, megnyugtatom: maradok. Mert, ha jól körülnézünk, most és mindörökké Rastignacok ülnek a hivatalokban. „Elindul a Kapostól, s lesz belőle apostol.” – írtam, még a ’70-es évek elején. Persze nem magamról! Nem vágytam soha még ilyen karrierre sem. Magyarán: az 1979-es helyzet – se Rastignac-szerep, se

szabadság-körülmény. Hegy az volt valóban. Viszont kedvenc támadó középpályásom, Petőfi Sándor egyik legfontosabb művét lassan kezdem érteni és elfogadni. Sokáig idegenkedtem tőle. Úgy élni, mint ahogy Szilveszter él(t), nem akarok. Viszont tudom: úgyabbul is lehet.

– Munkáinak felsorolásából az derül ki, hogy prózáírással (mármint szépprózával) eddig nem próbálkozott. Pedig azt mondják, az igazi prózáíró úgy ötven körül kezdődik. Tervei közt sem szerepel regény vagy novella?

– Nekem szinte csak terveim vannak, életművem (még) nincs. Életem második fél évszázadában persze szívesen „megvalósítanám”, hogy aztán a következő húsz évben „kicsit rápihenjek”. Lehet, hogy most kezdődök? Elviselhetetlen súllyal nehezedik rám, hogy meg nem írt műveim – kisregények, drámák, novellák, esszék – milyen vastok köteteket töltenek meg. Epikai anyag – végül is ötven év nem kis idő! – van, bevallom, jó érzés volna végre kézbe venni az első, megjelent kisregényemet.

– Húsz év után, ha jól tudom, a Fekete Sas Könyvkiadó idén tavasszal készül megjelentetni válogatott verseinek kötetét. Ekkora intervallum után egy új könyv, az összes közbeeső évek terméséből válogatott. Ön nem akart előbb kötetet csinálni, vagy a kiadókkal nem volt korábban szerencséje?

– Ha nem említettem volna, szeretem megnehezíteni a saját sorsomat, igaz, azzal a hátsó szándékkal, hátha vers lesz belőle. Én szenvedélyes szerencsejátékos vagyok, de nem a kiadóknaál tettem meg a tétjeimet. Bizony-bizony magam vagyok a fő oka annak, hogy nem jelent meg kötetem korábban! A Fekete Sas is egy évet várt – türelmesen!!! – a kéziratomra, modernek vagyunk: a lemezzemre.

– Arra kérem, mutassa be készülő könyvét, amelynek – feltételezem – ismét jelképes erejű, több-féle értelmezést lehetővé tevő címe lesz.

– Hajjaj, de mennyire! Csak legyen, aki értelmezi! Mindenesetre a mottóimmal legalább annyit igyekszem segíteni, mint egy televíziós kvíz műsorvezetője. Tehát: tulajdonképpen nem válogatott lesz, nem is válogatott meg újak, nem is tisztán második, hanem másfeledik kötetem lesz, azaz „megújított régiek és régies újak”.Lehetett volna a címe: Goriot apó az éjjeli menedékhelyen, Polónius poémái, A Pál utcai apukák. De nem az lesz, hanem inedit, amit úgy is írhatunk, hogy INEDIT, esetleg InEdith. Apropos, mondja, kedves Vali, hogy emlékszik, Goriot apó bekéredzkedik valamikor a miniszterre kinevezett Rastignachoz?!

Csáth a zenéről

Liptay Katalin, műsorvezető: – *A Magvető Kiadó jelentette meg Csáth Géza zenei tárgyú írásait, Szajbély Mihály gondozásában. A vaskos kötetből nem kell megjáratni, apránként is lehet izlelgetni. A morfinistává lett, tragikus körülmények között fiatalon meghalt, kitűnő író bensőséges kapcsolatban élt a hangzások világával. Hege-dún játszott, zenét szerzett és rengeteget írt a muzsikáról. Több neves lap megbecsült zenekritikusa volt. Éjszakai esztétizálásainak célja nem annyira ismeret-, mint inkább élvezet-terjesztés. Ebhez nagyon értett. Ebhez is.*

Zsidai Péter: – *Csáth Géza publikációit olvasva úgy tűnt nekem, olyan zenekritikus volt, aki irodalmat írt a zenekritikában, másrészt pedig minden részletében élte a zenét, és tudott figyelni az érzelmi és a szakmai szempontokra is.*

Mácsai János, zenetörténész: – Igen. Jó esetben mindenki irodalmat ír a zenekritikáiban: legalábbis én azt gondolom, hogy ez lenne a cél. Önállóan is működő műfaj is kellene, hogy legyen a kritika. Legalábbis vissza kellene, hogy adja a hangversenynek, az előadónak a teljesít-

ményét. A kritikusban kialakult képet. Azért fogalmazok ilyen bonyolultan, mert Csáth Gézá-nál is érezni azt, hogy küzd azzal a problémával, van-e valami általános mérce a kritikában, illetve a művészeti teljesítmény megítélésében. Vagy pedig vállalnia kell a saját, szubjektív véleményét. Az tetszik igazán az ő zenei írásaiban, hogy a végletekig vállalja a szubjektivitást. Megpróbál ugyan szakmai kritériumokhoz ragaszkodni, ő egy kitűnően képzett muzsikusként, minden szakmai felvértezéssel mellette végig róla sajtó, szubjektív véleményét. Így, hogy közben pontos képet kapunk arról, mi történt azon az adott hangversenyen.

Zs. P.: – *Ugy gondolja, hogy az írásait színesítette az az alkotási mód, hogy sok esetben lírai párhuzamokat keres, illetve a lírával rokonítja, irodalmi párhuzamokat von?*

M. J.: – Nagyon pontosak Csáth hasonlatai. Metszően pontosak. Sosem azért ír hasonlatot, hogy beburkoljon valamit, amit nem pontosan tud, hanem azért ír hasonlatot, hogy megvilágítson valamit, ami számára abszolút világos. Száz év távlatából nyilván

vitakozni lehet egy-egy irodalom- vagy zenetörténeti megállapításával, mégis a java része annak, amit állít, nagyon pontos és érzékeny, nemcsak zenei, hanem irodalmi megfigyelés. Nagyon érdekes, mennyire össze tudja kapcsolni a két területet, hiszen mind a kettőben mélyen otthon van, nemcsak szakmai szinten, hanem érzelmileg. És ez nagyon fontos. Érzelmileg közelít Ibsenhez is, Grieghez is. Puccinihoz is, Tolsztojhoz is. Nemrégiben megjelent egy kis reprint kötet, Csáth zeneszerző-portréinak gyűjteménye. Néhány fontos zeneszerzőről ír, például Bachról, Haydnról, Beethovenről, Schumannról, Pucciniról és másokról is. Azt hiszem, hogy mai szemmel nézve ez már sokkal inkább irodalom, mint zenetörténet. Maguk az írások rendkívül élvezetesek, például leírja Haydn életét az Esterházy-udvarban. Lehet, hogy ez a fantázia szüleménye, nagyjából azt is mondhatjuk, hogy az, de olyan hangulatos és olyan atmoszférát teremtő, hogy sokkal többet ér egy nem zenetudós olvasónak, mint hogyha egy lexikoncikkben elolvassa, valójában hánykor kelt Haydn. Az ember rögtön odaképzeli magát a

kastélykertbe, amint hajnalban sétálgat a frissen bodort parókájában, mielőtt megkapja a hercegtől az aznapi zenei parancsot. Aztán vannak olyan fejezetek, például Jegyzetek a zeneművészet fejlődéséhez. Túlzás lenne azt állítani, hogy szaktudományos szempontból ezek megmólyogató írások, mindenesetre messzemenően nem így gondolkozik ilyen fogalmaz egy mai zenetörténész. De ezek a munkák, a zenéhez, egyáltalán a művészethez való közelítés szempontjából hallatlanul érdekesek. Érzékileg közelít a zenéhez is, mint oly sok mindenhez: fiziológiailag, érzelileg közelít a zenéhez, és mint valami izben vagy testi dologban mártózik meg. És ennyiben helyezi a többi művészet fölé. Ami a legfontosabb, száz év távlatából közvetíti azt, mi történhetett akkor, ott a koncertteremben. Lehet, hogy ez a kritika legfontosabb feladata. Még nem nagyon létezett hangfelvétel az ő korában, mégis elég pontos képet kapunk arról, milyen lehetett a magyarországi vagy a budapesti zenei élet. Nem vagyok benne biztos, hogy a mai kritikákból, a mai kritikáírásból, hangfelvétel ide vagy oda, ilyen pontos képet tudunk kapni egy korszakról.

Az újra felfedezett Hunyady Sándor

Balázs Attila, műsorvezető: – *Arnyék a napsütésben címmel jelent meg könyv formájában Hunyady Sándor hét elbeszélése, egy kisregénye és sok cikke. Megtudjuk majd rögzítve, hogy Bródy Sándor fia nagyon éles szemű ember volt, aki naponta nyolc órát írt, ehhez is négy órát készült. Kártyázását az alvás idejéből rabolta el, és így tovább... Hunyady Sándor egyébként a Kártyabotrány aszonyok között c. híres regénye mellett írt sok más regényt, önéletrajzit is, illetve nem egy sikeres színdarabot.*

Orbán László: – Ha jól emlékszem, 1992-ben vagy 93-ban jelentettek meg egy Hunyady Sándor-regényt, ami a Színházi Életben lappangott, *Szűrve habbal* a címe. Az a különlegessége ennek a regénynek, hogy Hunyady Sándor, aki tudvaleg soha nem élt házassal, és soha nem élt tartós kapcsolatban egy nővel, olyan csodálatosan írja le egy házasság történetét, hogy az ember meglepődve olvassa, és konstatálja, hogy minden sora igaz. Aztán az élet úgy hozta, hogy találkoztam Bródy Sándor unokájával, Alexander Brodyval, és egy olyan csodálatos egyéniséget ismertem meg, hogyha eddig nem

szerettem volna Bródy és Hunyady írásait, akkor ezáltal is megszerettem volna. Ő biztatott, hogy kutassak, keressek. Valóban szép anyag jött össze. Különleges és meglepő képekkel: édesanyja, Hunyady Margit ölében az ötéves Hunyady Sándorka, 13 évesen jó barátjával, Molnár Ferencsel a Margitszigeten...

Kövesdi Zsuzsanna: – *Orbán László immár a negyedik Hunyady-kötet szerkesztője. Most az Arnyék a napsütésben című kötete jelent meg, ami azt hiszem, talán a legátfogóbb válogatás.*

O. L.: – Hunyady Sándor korának egyik legjobb újságírója volt. Olyan szinten művelte az újságírást, amit a mai napig is kevesen tudnak a magyar publicisztikában. Nagyon éles szemű ember volt, meg tudta látni a hétköznapi kis történéseiben azokat a hajszálrepedéseket, amelyek megmutatják a lényegét. Szolidáris volt a szenvedőkkel, a nyomorogókkal és ezt valahogy olyan természetes közvetlenséggel tudta átvenni az írásaiba, hogy soha nem érződik szentimentálisnak, nem érezzük szépeltőnek, szenvedőnek. Olyan természetesen tudott jó lenni.

K. Zs.: – *Jules Renard azt írja a naplójában, hogy a valóság mindig kiábrándító. És a művészet dolga pedig az, hogy ezt meghamisítsa.*

O. L.: – Rengeteg önirónia volt az írásaiban és a személyiségében is. Irtózott a közszerepléstől, igazából nem élvezte azt, hogy egy jól sikerült színdarabja után a reflektorok fénye ráirányul. Minden látszat ellenére befelé forduló ember volt, és ami igazán érdekes, nem bízott önmagában. Ez a fantasztikus sikerosorozat produkáló színpadi szerző, akinek tíz darabját fordították le idegen nyelvre, volt olyan időszak, hogy 7 darabját játszották egyszerre Európa színházai, azt írja az egyik levelében, hogy én édesapám árnyéka vagyok, igazából nem tudom, hogy van-e bennem olyan tehetőség, hogy megszólalhatok. Ilyen keményen ír önmagáról és mindig küszködött azzal a gondolattal, hogy az ő édesapja, akit imádott, korának egyik legnépszerűbb, legismertebb írója. Minden egyes írásában, minden egyes regényében, megnyilatkozásában az édesapja irodalmi szintjére akart emelkedni. A kapcsolatukat azonban beárnyékolta valami általánosan teljesen értett feszültség, olyan összeveszés, aminek nem találtam meg az irodalomtörténeti dokumentumait.

K. Zs.: – *Azt írja a kötet végén, mindig visszavágyom abba az időbe,*

amikor nemcsak a fia voltam, hanem inasa, tanítványa és kuktája. Hogy örültem a sikereinek?! A szép nőknek, akik hozzá jártak, neki magának, amikor megjött, éjjel mindig vidáman és az ágy szélén ülve diskuráltunk. Enn erre a korra visszaemlékezve mertem lump lenni, és kártyás.

O. L.: – Krúdy Gyula röppentette fel a legendát, hogy jött egy jópofa újságíró fiúcska, aki hol kártyázott, hol udvarolt, hol pezsgőzött, s egyszer csak leült a íróasztal mellé és írt egy csodálatos, világsikerű színdarabot, a Júliusi éjszakákat, utána a Fekete szárú cseresznyét. És szinte a semmiből lépett elő. Valójában nem így van. Mert valóban volt egy bohém korszaka Hunyady-nak, de őmagától tudjuk, hogy az utolsó 12 évében naponta nyolc órát írt, 4 órát készült fel az írásra, és amikor elment kártyázni, kicsit mulatni, azt az alvásidőjéből vette el. Fantasztikusan nagy munkabírása volt. Rengeteget írt, több mint 25 lapban, folyóiratban találtam meg az írásait. Biztos vagyok benne, hogy még lappanganak egyéb újságokban is. Nyolc regénye jelent meg, több mint tíz színdarab, elbeszéléseinek száma megközelíti a százat. Szinte nem tudok egy érdeklődő lapot kinyitni, hogy Hunyady Sándor ne szerepelne benne.

(Elhangzott az Irodalmi Újság 2001. január 13-i adásában.)

A legnagyobb választék
A LÍRA ÉS LANT RT. BOLTJAIBAN
Internet: www.lira.hu, E-mail: lira@lira.hu

SZAKKÖNYVÁRUHÁZAK
Infotéka Könyvesbolt
1088 Budapest, Rákóczi út 27/b
Telefon/fax: 338-2739
E-mail: muszaki.konyvaruhaz@lira.hu
Iskolacentrum
1051 Budapest, Október 6. u. 9.
Telefon: 332-5595
Fax: 311-1876
E-mail: iskolacentrum@lira.hu
Mediprint Orvosi Könyvesbolt
1053 Budapest, Múzeum krt. 17.
Telefon: 317-4948, fax: 484-0023
E-mail: mediprint@lira.hu
Műszaki Könyvruház
1061 Budapest, Liszt Ferenc tér 9.
Hermész Díjas Könyvesbolt
Telefon: 342-0353
Fax: 342-1317
E-mail: muszaki.konyvaruhaz@lira.hu
Technika Könyvesbolt
1114 Budapest, Bartók Béla út 15.
Telefon/fax: 466-7008

MINDEN AMI ZENE
Kodály Zoltán Zeneműbolt,
Antikvárium és Hangszerbolt
1053 Budapest, Múzeum krt. 21.
Telefon/fax: 317-3347
E-mail: kodaly@lira.hu
Rózsavölgyi és Társa Zeneműbolt
Hermész Díjas zenemű- és könyvesbolt
1052 Budapest, Szervita tér 5.
Telefon: 318-3312,
fax: 318-3500
E-mail: rozsavolgyi@lira.hu

KÖNYVESBOLTOK
3300 Eger
Bajcsy-Zs. u. 2.
Telefon/fax: 36/312-039
9021 Győr
Arany János u. 3.
Telefon/fax: 96/319-760
3530 Miskolc
Bajcsy-Zs. u. 2-4.
Szinvapark Bevásárlóközpont
Telefon/fax: 46/509-513

2000 Szentendre
Fő tér 5.
Hermész Díjas könyvesbolt
Telefon/fax: 26/311-245
3900 Szerencs
Rákóczi út 82.
Telefon: 60/306-791,
fax: 47/362-631

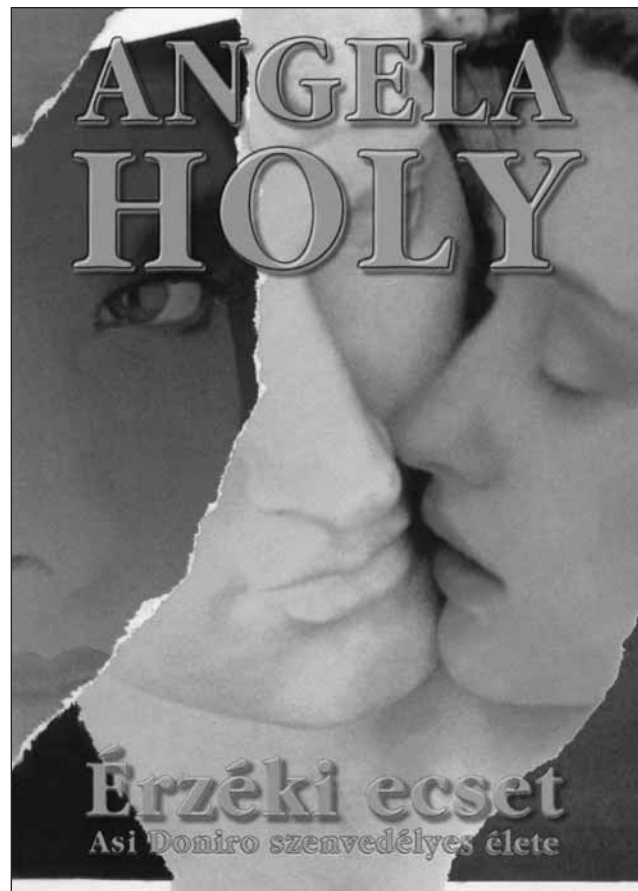
FÓKUSZ KÖNYVÁRUHÁZAK
1072 Budapest, Rákóczi út 14.
Hermész Díjas könyvesbolt
Telefon: 268-1103,
fax: 267-9789
E-mail: fokusz.budapest@lira.hu
4026 Debrecen
Hunyadi u. 8-10.
Hermész Díjas Könyvesbolt
Telefon: 52/ 322-237
Fax: 52/416-091
E-mail: fokusz.debrecen@lira.hu
3530 Miskolc
Széchenyi u. 7.
Telefon/fax: 46/348-496
E-mail: fokusz.miskolc@lira.hu
7620 Pécs
Jókai u. 25.
Hermész Díjas könyvesbolt
Telefon: 72/312-825,
fax: 72/314-988
E-mail: fokusz.pecs@lira.hu
6720 Szeged
Tisza L. krt. 34.
Hermész Díjas könyvesbolt
Telefon/fax: 62/420-624
E-mail: fokusz.szeged@lira.hu

fokuszonline
könyvruház
www.fokuszonline.hu
e-mail: info@fokuszonline.hu
kék szám: 06-40-FOKUSZ (365879)

Angela Holy Érzéki ecset

Asi Doniro szenvedélyes élete

1580 Ft

Angela Holy Magyarországon először olvasható regénye igazi jó olvasmány, művészregény. Főhőse Asi Doniro, vakon született, ám kialakult benne egyfajta belső látás képessége, így mestere segítségével világhírű festő lesz. A regény a főhős szerelmi viszonyait, festészetének kialakulását, a galériatulajdonosok intrikáit ábrázolja érzékletesen, a műfaj követelményeihez illő stílusban, eljutva a „kötelező happy end-ig”.

A mese rövid összefoglalásából is kitűnik, hogy fordultatos, érdekes, kellemes olvasmányra számíthat az olvasó: New Yorkban, a Modern Művészetek Múzeumában kiemelkedő jelentőségű eseménynek ígérkezik Asi Doniro festőművész első kiállítása, mert a nagyközönség ekkor ismerheti meg személyesen a művészt. A New York Times számára adott exkluzív interjújából – amit a lap sztáriportere, Julie Lavigen készít – ország-világ előtt lelepleződik a nagy titok: a festőművész vak.

Népszerűsége azóta is üstökös-ként szárnyal, egy új irányzat, a lélekfestészet megteremtése fűződik nevéhez. Közben egzotikus helyszíneken zajlik viharos magánélete. Személyes sikerekre törekvő élettársa, Carole becsapja, Julie-val kölcsönösen vonzódnak egymáshoz, találkozásaik mégis mindig veszekedésbe torkollnak. Többszöri próbálkozás ellenére sem lesz látó ember a szó hétköznapi értelmében, de végül szerencsésen révbe ér az egykor riporterként őt faggató Julie Lavigen oldalán.

Megvásárolható a Bibliofil, Libri, Lira és Lant könyvesboltjaiban, viszonteladóknak terjeszti a Saxum, Pécsi Direkt, Lap-ics, Tóthágas, Móró, Fix+3, Talentum, Pult, Sunbooks könyvnyagykereskedés.

Állást ajánl

Kiadó munkatársat keres

Keresünk adminisztratív számviteli munkakörre számítógépes gyakorlattal is rendelkező munkatársat, hatórás (10–16 óra közötti) elfoglaltságra, II. kerületi munkahelyre. Könyvkereskedelmi tapasztalat előnyt jelent. A kézzel írott önéletrajzot a 1301 Budapest Pf.: 33 címre várjuk. A borítékra kérjük ráírni: KÖNYVKIADÓ-PÁLYÁZAT.

Állást ajánl

Banknegyedben nyíló, patinás jellegű könyvesboltba nagy gyakorlattal rendelkező, dinamikus, kreatív üzletvezető helyettest keres kft.

Telefon:
311-38-55, 8.30–16.30,
06-30-274-77-64
06-30-941-22-33

Libri sikerlista

2000. december 15. – 2001. január 11.

A Libri üzlethálózatban regisztrált vásárlások számítógépes összesítése alapján

1. Felsőoktatási felvételi tájékoztató 2001
Országos Felsőoktatási Felvételi Iroda

2. Rowling, J. K.:
Harry Potter és a Titkok Kamrája
Animus Kiadó

3. Iskolarendszeren kívüli felsőoktatás
és érettségi
Dokusoft Informatikai Gmk.

4. Felsőoktatási felvételi feladatok és vizsgakövetelmények Országos Felsőoktatási Felvételi Iroda	9. Lengyel László: Fortinbras királysága Helikon Kiadó	15. Esterházy Péter: Harmonia caelestis Magvető Könyvkiadó
5. Rowling, J. K.: Harry Potter és a Tűz Serlege Animus Kiadó	10. Kiszely Gábor: ÁVH Korona Kiadó	16. Sachar, Louis: Stanley, a szerencse fia Animus Kiadó
6. Bodonyi László: Zámbó Jimmy – Nem csak dalban mondja el EPS Trade Kft.	11. Továbbtanulás évkönyv 2001 Továbbtanulás Kiadó	17. A magyar helyesírás szabályai Akadémia Kiadó
7. Rowling, J. K.: Harry Potter és az azkaban fogoly Animus Kiadó	12. Mones, Nicole: A tolmácsnő Tiara	18. Horváth Ilona: Szakácskönyv Vince Kiadó
8. Mit kínál a magyar felsőoktatás? Országos Felsőoktatási Felvételi Iroda	13. Benzoni, Juliette: Államtítok II. Európa Könyvkiadó	19. Némethné Hock Ildikó: 1000 questions 1000 answer Lexika Tankönyvkiadó
	14. Kaszás György – Elek Lívია: Amit a kutyákról feltétlenül tudni kell Animus Kiadó	20. Iskolaválasztás előtt... 2001 Fővárosi Ifjúsági és Pályaválasztási Tanácsadó

A FÓKUSZ KÖNYVÁRUHÁZ SIKERLISTÁJA

2001. JANUÁR 10.

Magyar szerzőktől:

1. Moldova György: Európa hátsó udvara	Urbis Kiadó
2. Bodonyi László: Zámbó Jimmy – Nem csak dalban mondja el	EPS Trade Kft.
3. Görög Ibolya: Mindennapi maceráink	Athenaeum Kiadó
4. Bolgár György: Beszéljünk meg!	Magvető Kiadó
5. Kolosi Tamás: A terhes babapiskóta	Osiris Kiadó
6. Csáth Géza: A muzsika mesekertje	Magvető Kiadó
7. Kéri László: Hatalmi kísérletek	Helikon Kiadó
8. Lengyel László: Fortinbras királysága	Helikon Kiadó
9. Galántai József: Az I. világháború	Korona Kiadó
10. Janikovszky Éva: Mosolyogni tessék	Móra Kiadó

Külföldi szerzőktől:

1. Kim, Elizabeth: Tízezer könnyecsepp	Trivium Kiadó
2. Rufin, Jean-Christophe: Az abesszin	Európa Kiadó
3. McCoulogh, Colleen: Róma első embere	Európa Kiadó
4. Rowling, J.K.: Harry Potter és a Tűz Serlege	Animus Kiadó
5. Golden, Arthur: Egy gésa emlékiratai	Trivium Kiadó
6. Krakauer, Jon: Ég és jég	Park Kiadó
7. Andrew-Mitrohin: A Mitrohin-archívum	Talentum Kiadó
8. Vonnegut, Kurt: Áldja meg az Isten, Mr. Rosewater	Maecenas Kiadó
9. Johnson, Paul: A modern kor	XX. Századi Intézet
10. Hrabal, Bohumil: Tükrök árulása	Európa Kiadó

PARNASSZUS ANTIKVÁRIUM

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 50. Tel./fax: 311-6049

vásárol régi könyveket, könyvtárakat, műfaji, tartalmi, időbeli kötöttségtől mentesen, ám válogatva.

„Mindenfélét, de nem mindent”

Előzetes telefonos egyeztetés alapján
díjtalan kiszállítás, szállítás.

Minden könyv egy helyen! TANKÖNYVCENTRUM a Kódex Könyvruházban

Budapest V., Honvéd u. 5. (A Parlamenttől egy percre.)

Telefon: 331-0126, 331-0127

Az általános és középiskolai tankönyvek közel teljes választékával várjuk kedves vásárlóinkat.

Minden könyvet egy helyről!

„ – Kell-e a tudománnyal foglalkozni? – kérdeztem tőle.
– Nézd, aki csinálja, az hülye, aki nem, az az is marad.”

Érdi Péter: Teremtett valóság Válogatott írások

1750 Ft

TYPOTEX

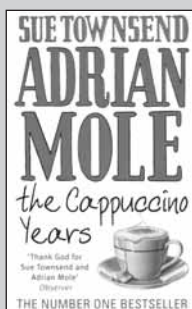
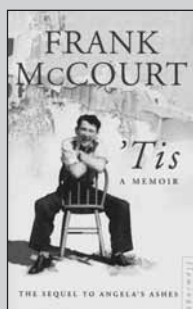
1024 Budapest, Retek u. 33-35.
Tel./fax: 316-3759; www.typtex.hu

Tisztelt Előfizetőink figyelmébe!

A Könyvhét és a Magyar Könyvgyűjtő előfizetői közül néhányan a postautalványon a feladó neve és címe helyére a feladott összeget írták ki betűvel, emiatt az ő előfizetésüket nem tudjuk beazonosítani. Kérjük ezeket az előfizetőinket, szerkesztőségünkben jelentkezzenek telefonon, vagy levélben.

A Librotrade Kft ajánlja:

Bumbák Marianna	Angol tematikus tesztek nyelvvizsgára (új kiadás)	2350 Ft
Botlik Dénesné	Angol nyelvű szöveggyűjtemény beszédfejlesztő gyakorlatokkal közép- és felsőfok	1700 Ft
Sue Townsend	Adrian Mole the Cappuccino Years	1899 Ft
Frank McCourt	'Tis	2605 Ft
Kazuo Ishiguro	When We Were Orphans	2605 Ft
John Grisham	The Brethren	2388 Ft
Nicholas Evans	The Horse Whisperer	2728 Ft
Hermann Hesse	Glass Bead Game	2930 Ft
Brett Easton Ellis	Glamorama	1819 Ft
Erich Kästner	Das doppelte Lottchen	3778 Ft

A könyvek megvásárolhatók, ill. megrendelhetők
Librotrade Könyvrészleg, 1173 Budapest, Pesti út 237.
Tel.:258-14-63; fax:257-74-72, e-mail: books@librotrade.hu

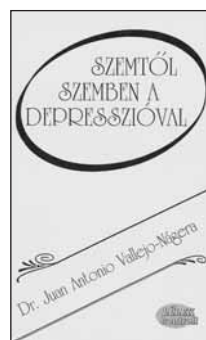
A HÁTTÉR Kiadó ajánlata

Eric Berne:
Emberi játszmák
798 Ft

Eric Berne:
Sorskönyv
1400 Ft

Vallejo-Nágera:
Szentől szemben
a depresszióval
798 Ft

Kaesz Gyula:
Ismerjük meg a bútorstílusokat
1500 Ft

Háttér Kiadó

1134 Budapest,
Váci út 19. 11-12. ép.,
1525. Bp. Pf. 97
T/F: 320-82-30, 329-72-93
Üzenetrögzítő: 221-62-39
E-mail:
hatterkiado@matavnet.hu

A CICERÓ Kiadó ajánlja

A FALU-KERTÉSZ sorozat megrendelhető és megvásárolható kötetei 1190 Ft-os egységáron kaphatók a TALENTUM Könyvárúházában (XIII. Gogol u. 17., T/F: 349-8346), a CICERÓ Kiadónál (06-30-501-699) és a könyvesboltokban:

- BIOKERTÉSZET A FULDAI APÁTSÁGBAN (Régi, bevált, jórészt elfeledett zöldség- és gyümölcsstermesztési módszerek felelevenítése)
- GYÜMÖLCSFÁK METSZÉSE (Egyszerű, érthető metszési fogások bemutatása)
- KIS KERTI PATIKA (Házilagatos gyógynövény, -tea, -olaj termesztése és előállítása)
- NÖVÉNYEKEL AZ EGÉSZSÉGES SZOBALÉVEGŐÉRT (A zárt helyiségek méregtelenítése a szobanövények segítségével)
- A PAPAGÁJOK TARTÁSA ÉS TENYÉSZTÉSE (Szakszerű gondozási és tenyésztési tanácsadó)
- A SIKERES KERTÉSZ (Zöldség, gyümölcs és dísznövények talajelőkészítése, szaporítása és szakszerű vízellátása)
- 100 ÖTLET BIKERTÉSZEKNEK (Hasznos tanácsok a természetbarát műveléshez – kórokozók elleni védekezés, trágyázás, komposztálás)
- SZIKLAKERTEK. FÜGGŐKERTEK (Kerti terek, lépcsők, csupasz falak, lejtők betelepítése, egész évre szóló munkanaptárral)
- SZOBABONSAI. TÖRPEFÁK AZ ABLAKBAN (Trópusi, szubtrópusi törpefák kiválasztása, gondozása, metszése, vásárlási tanácsokkal)
- SZOBANÖVÉNYEK (60 szobanövény sikeres ápolásának és szaporításának leírása, egyedi ápolási módszerekkel)

FALUKÖNYV-CICERÓ
1133 Bp., Pozsonyi út 61. T/F: 239-0180
E-mail: cicero@mail.matav.hu

Az új évezred jegyében

www.sunbooks.hu – Minden nap könyv!

Szebb szeretnék lenni
Ismeretterjesztő és szépségkalauz arról, hogyan őrizzük meg bőrünk egészségét és fiatalágát, hiszen bőrünk nyitott könyvként vall rólunk.
Eklektikon, 1500 Ft

Titkos napló
Itt az új évezred, itt az ideje elkezdni naplót írni! A Titkos napló tartalmát mindenki maga alakítja.
Press-Kontakt, 690 Ft

Ria! Ria! Hungária!
Mérkőzések, játékosok, szövetségi kapitányok, sztörök a magyar futballválogatott százéves történelméből a teljesség igényével.
Futball '93, 3500 Ft

Imago
Klotz Miklós exkluzív fotóalbuma a velencei karnevál titokzatos álarcairól próza- és versrészletekkel kísérve.
Míró Flex, 7900 Ft

Viszonteladók, könyvtárak, iskolák a Sunbooks Kft. elektronikus könyvkereskedelmi rendszerén keresztül adhatják fel rendelésüket: www.sunbooks.hu.
Ügyfélszolgálat:
1137 Budapest, Szt. István krt. 18. fsz. 6. H-P: 8-18h
Hotline: 452-1777, 40/200-252.
E-mail: info@sunbooks.hu

Magyar irodalom

Czóbel Minka: Pókháló

Jelenkor Kiadó, Pécs, 2000, 142 oldal, 590 Ft

Íme, egy 1906-ban megjelent elbeszéléskötet, ha nem is repint, de szövegében azonos kiadásban. És ez a kilencvennégy év még nem is jelzi igazán, mekkorát hátrálunk az irodalomtörténetben, amíg Czóbel Minka novelláit olvasuk, hiszen szemlélete, stílusa, figurái, témái mindenestől a tizenkilencedik századhoz kötik, le se lehetne tagadni, hogy onnét valók. Hol másutt olvashatnánk ilyen mondatot: „– Kész az ebéd – jelenté Péter a fűben heverő vadászoknak”. Vagy ki más láthatta ilyenek a vasutat, ha nem a múlt század embere: „Öntudatlanul, megrendítő közömbösséggel rohan a nagy vasszörnyeteg, mintha prédája után száguldana ez a kegyetlen, ragadozó állat...” S még ez se minden, mert ha az életrajzára is vetünk egy pillantást, azt látjuk, hogy Orczy Lőrinc dédunokája volt, Kazinczy rokona... Szédítő mélységei a múltnak – másfelől pedig 1947-ig élt az író, úgyhogy e sorok írója (ha hétvésen is) akár még ismerhette volna. Czóbel Minka verseiért Weöres Sándor emelt a teljes feledéstől elperelő szavakat s okkal, mert képeiben saját fantáziájának előképét vélte fölfedezni. Czóbel Minka prózája azonban, e kötet alapján úgy tűnik, méltán hullott ki az irodalmi emlékezetből, kár vele kapcsolatban (rangot adóan) Krúdyt emlegetni, pontosabb volna helyette Czóbel Minka utolsó íróbarátjának, Pekár Gyulának a neve. De az sem állja meg a helyét, amit (a Millenniumi Könyvtár köteteként) megjelent válogatás utószavának szerzője állít, miszerint az író „az első világháború után már nem publikált”. Dehogy nem: méghozzá Bajza utca 21. címmel érdekes, kordokumentum értékű emlékeztetéseket, a Petőfi Társaság Koszorú című folyóiratának 1939-es évfolya-

mában. Ha már a kiadó úgy döntött (és jól tette), hogy Czóbel Minkát nem engedi át a teljes elfeledettségnek (és nem a verseiből válogatott), akár ezeket az ismeretlen emlékeztetéseket is fölfedezhette volna...

Nyerges András

Kőrösi Zoltán: Orrocskák Mesék a városról

(nagy-budapesti-szerelmes-regény) (Palatinus Kiadó)

A szerző fantáziája szabadon szárnyal. A testes, vaskos regény telis-tele van megejtő, iróniával átítatott vagy naiv bájjal átszőtt kerekded történetekkel, amelyek lazán indáznak egymásba, az idősíkok sűrűn változnak közben, új és új szereplők bukkannak fel a mű lapjain, s a történelmi vagy áll-történelmi figuráktól a mai hő-sökig kivételesen érdekes pannotikumot vonultat föl könyvében Kőrösi Zoltán. Példának okáért kétszer is találkozunk e „szerelmes regényben” a néhai pártfőtükárral, először 1956. november 7-én hajnalban épp Budapest fele zötykölődik Szolnok felől egy szovjet tankkonvoj, amikor is egyszer csak megállnak, a történelmi figura pisilni megy az árokpartra, és mit tesz Isten, jókora farkas támad rá. Másodszor 1989. április 12-én, a budapesti Fehér Házban látjuk az elaggott pártvezért, ahol nevezetes utolsó beszédét mondja, démonaival viaskodva, felszólalása alatt szétröppen egy vizespohár a pulpituson, majd valamilyen szörny támad a KB-ülés résztvevőire, miközben hő-sünk nyomtalanul eltűnik a zürzavarban. Időben még korábban, történetesen 1948-ban, a regénybeli Appel György (ki az, ki e név viselőjét ismeri a mai húszas-harmincas generációból?) egy langyos, tavaszi éjszakán arra lesz figyelmes, hogy nyüzszítő vadállat riogatja a városlakókat a Nyugati pályaudvar mögött. Megint másutt, még mindig az utolsó koalíciós békeévből, május elsején Csermanek Jenő kimegy egy fővárosi erkélyre, hogy kitűzze a vörös zászlót,

ám hatalmas robajjal leszakad alatta az erkély, s a mozgalmi férfi ott leli halálát a romok között.

De ne tévesszük meg az olvasót: a regényben mellékszál a történelmi (áltörténelmi) vonulat, a mű epikai gerincét kortársi epizódok alkotják, elsősorban szerelmi történetek, amelyek hol egy fiatalember vonzalmairól, hol a város, Budapest iránti olthatatlan szerelemről szólnak. Alighanem Kőrösi a kevesek egyike az ezredforduló írói közül, aki bensőséges rajongással, gyengéd érzelmekkel ír erről a szenny, bűzös, elvadult, színes és barbár városról: „Budapest a boldog álmok városa, mert Budapesten nyitott szemmel álmodnak az emberek, csillagok és színes képek lebegnek a szemük előtt, az elhúzatlan függönyökből fehér lepkék szállnak szerteszét, és a kattogó órák ritmusához tollak suhogása játszik dallamot”.

Látszólag párhuzamosan futnak a regény epizódjai, mintha nem is lenne közük egymáshoz, ám az ismétlődések-ismétlések finom és rafinált iróniája, az egymásra kopírozott képek és történetek víziója egyértelművé teszi, hogy a mai regényhős, Bárány Ádám cselekedeteit, szenvedélyeit, akaratát mélyen meghatározza a kelet-európai történelem, azon belül is a nagyváros pulzáló élete, külső és belső történései. (A fiú történetesen „bűzmérőnek” jelentkezik a Környezetgazdálkodási Intézetbe, „szagolgató, szimatolgató, kémlelő, kukkolgató, fűrkészgató, szőszögő, pöszögő, szőröcsögő, orrszívó, harákoló, turházó, szipákoló” állásba.) A felszínen lázas és mozgalmas cselekvések zajlanak, ám a regényhősök benső világa lassan mozdul el, a történetek kacskaringósan tekerőznek vagy ismétlődnek a sűrűn változó narratív nézőpontok szerint. A szerző e könyvében is bátran él a valóság és fikció finom egymásba úsztatásával, az írói narráció gyakran mondatszerkezeten belül, alig észrevehetően tűnik át a szereplők dialógusaiba (hommage à Tar Sándor),

különleges epikai viszonyt teremtve az időhöz és a történetmondás módozataihoz: „Hiszen nem lehet abba belegondolni, miképpen rakódik egymásra a sok-sok idő, vagy ha másképpen nézzük, hát nem lehet azt megérteni, hogy csak egy idő van, s az a megszokásból is barátságot csinál.”

Kőrösi Zoltán egy város mitológiáját írja rendületlenül, miként tette azt korábbi könyveiben; érzékletes és nagyerejű történelmi víziót formál a metropoliszról, amelyre bizonyos időpillanatokban sűrű, átláthatatlan köd ereszkedik; szétterjed, befed mindent, s a csípős és hideg derengés magába nyeli az utcákat, a nyirkos kapualjakat, a didergő városlakókat. A látomás hangulatokat, életeréseket elevenít meg a letűnt időből, s a történetfűzért, a mese-szövés ornamentikáját mindvégig átlengi a múltba süllyedt szocializmus édességének enyhe és lágy iróniája. A regény egyik jellegzetes epizódjában két egykori munkás, mai munkanélküli seftel: lerobbant gyártelepen precízen dobozolt Lenin-szobrokat adagolnak zakatoló őrlogépbe, a masina benyeli a műanyag Lenint, s kidobja a fröccsöntött Árpád fedelmet; később veszélyes hulladékot fuvaroznak a városon át, ócska teherautójuk száguldozás közben megcsúszik a Hősök terén és csörömpölve landol a honfoglaló vezér bronzszobra tövében. Valamivel később már sáros pocsolóban állnak, ássák el éppen a mérget rejtő gyanús hordókat valahol Mogyoród határában, majd egyikük az otthonát vízionálja, ahol minden vízben áll, s ahonnan hamarosan el kell távozniuk. A történetek körvonalai megint csak elmosódnak, az elbeszélések kontúrjai egymásba úsznak, sosem tudjuk, meddig terjed a valóság, s hol kezdődnek a képzelet játécai. A szerző ironikus létszemlélete, egyszerre komor és játékos történetfilozófiája sokszoros áttételeken át, villódzó tükörrendszerben mutatkozik meg az olvasó előtt; történetei önálló életre kelnek, önállósulva elszabadulnak az epikai formá-

lasmód szigorú béklyói alól. „Mert minden történet annyiféle alakban él tovább, ahányan elmesélik, s amiképpen a gyűlölködésben, a szerelem hevéletében, éppen úgy a történetek továbbadásában is megmutatkozik az emberek természete, példának okáért elindul a maga útján a történet, de már egészen más érkezik meg helyette...”

A könyv kitüntetett helyén halott férfi ül a városligeti padon, nyitott szemmel mered a városra. Nagyítóval vizsgált megdermedt pupilláján a rendőrnnyomozó tükröződni véli a bokrok közt garázdálkodó szörny sziluettjét, amely megannyi bonyodalom forrása a regényben. Utánam, olvasó – mondhatná a szerző Mihail Bulgakovval. Ki másra, a kötet befogadójára marad a feladat eldönteni, ki mit lát itt és miért, ha lát valamit egyáltalán.

Kovács Dezső

Farkasházy Tivadar: Hetedik

Budapest, 2000, Glória Kiadó, 238 oldal

Farkasházy Tivadar felült a magas lóra. A címlapfotó kedvéért a legendás Imperiál négy méter magas szobrán lovagol.

A könyv megjelenése kapcsán a matematikai érzékéről híres szerző a számmisztikával operál. 2000-ben lett volna a herendi porcelángyárat alapító ükapja 200 éves, apja kereken száz. Továbbá: ez a hetedik könyve, iskoláit hét különböző tanintézetben végezte, az a bizonyos Suzuki a hetedik autója volt, nem beszélve a Heti Hetesről, ahol épp a hetedik helyet foglalja el. Maga a mű 90 nap alatt készült, szemben Esterházy Péter családregényével, amelyen kilenc évet dolgozott.

Műfaját a szerző könyv alakú újsággént jelöli meg, az

az regényes családfa-kutatásnak. A szülők, egyéb rokonok, barátok, ismerősök megjelenítésén túl bő teret kapnak a focival, lóversennyel és a zenével kapcsolatos szenvedélyek, különös tekintettel Wagnerre. A szerzteágazó családfán bőven akadnak hírességek, gyáralapítók, különcök, íróemberek, zenekritikus, bohémek, futball- és lóversenymegszállottak. A szereplők révén a szerző felidézi a múltat, azt a kort, amely keretet adott életüknek.

Ebből a kötetből hangsúlyozottan kimaradt a napi politika, de az aktuális utalások visszavezetik az olvasót a jelenbe. A familiáris gyökök keresése ugyanis egy, ma annyira frekventált kérdésre irányítja a figyelmet: „Ki a magyar?”

Farkasházy az olvasó fantáziájára bízva ezek után annak eldöntését, hogy keresztény, zsidó, ateista, konzervatív, liberális vagy szocialista, sziléziai, lipótvárosi, erdélyi, monarchista, republikánus, amerikai, spanyol vagy magyar családból származik.

Farkasházy kutakodásait korabeli dokumentumok és fényképfelvételek hitelesítik.

Tausz A.

Külföldi irodalom

Michael Cunningham: Otthon a világ végén

Ulpius-ház, 380 oldal, 1680 Ft

Az amerikai (USA) szerző először jelenik meg magyarul, holott már tíz évvel ezelőtt nagy sikert aratott Otthon a világ végén című regényével. Dicsérje a kiadó Ulpius-ház éberségét, hogy föl vállalta a közreadást. Cunningham-et az a nyilvánvaló szándék vezette, hogy Kerouac Úton-jának a párdarabját írja meg, mintegy

a beat-nemzedék életérzésével felelve. A hatvanas évek nagy nemzedéke úgy lázadt a társadalmi konvenciókkal szemben, hogy állandó életformának tekintette az ideiglenességet: nagyvárosi nomádok módjára élt, stabil családi, közgazgatási egységek helyett alkalmi, szakadatlanul átalakuló közösségekben, a megélhetés és bűnözés közötti mesgén.

Harminc évvel később Cunningham látja, hogy az öreg bitnikek száználmas alakokká ráncosodtak, egy részük kolduló csöves, mások kempingvárosok lébecoló polgárai. Lázadásuk zsákutcába vezetett, de hozott pozitívumokat is, mert újraértékelte az emberi kapcsolatokat. E regény megkísérli, hogy bemutasson egy beat-nemzedék utáni családi csoportosulást, ám mégis úgy, hogy az állandó otthon létjogosultságát igazolja. A szándék szép, az író ügyes, az utópiát látványosan képes beleoperálni a valóságba. Kreál tehát egy családot, amit egy homoszexuális férfi, egy biszexuális nő és egy szexuálisan közömbös férfi alkot. Együttlétük alapja, hogy nem kell alakoskodniuk egymás előtt. Őszinteségük, gyöngédségük oly erős, hogy egészen kivételes áldozatokat is meghoznak egymásért: Bobby teherbe ejti a gyermekre sóvárgó Clairt, Clair ápolja Jonathan AIDS-es barátját, a Clair örökségéből, Bobby munkájával kialakított világvégi házban Jonathan végre felnőtté válik és szétszórja apja hamvait. Hármójuk otthonteremtő szeretete olyan erős, hogy még azt is megengedi, hogy kilépjenek a nagyvilágba. Bobby őrzi a házat, hogy legyen hova a többieknek visszatérni. Cunningham ügyesen szövi egybe mindazt, amit az Egyesült Államok magát felvilágosultnak tartó polgára értéknek vall: a gyenge drogok mértéktartó fo-

gyasztásától a család szentségén át a szexuális felvilágosultságig és AIDS-esek iránti irgalmasságig minden terítékre kerül, de hőseink véletlenül sem lesznek narkománok, önző szeretők, apagyilkosságról fantáziáló kamaszok, vagy akár csak betegápolás közben öklendezők. Ők rendületlenül nyíltak, őszinték, egymás sajátosságait tolerálók. A bizonyítandó tézis fennköltége annyira fontos a szerzőnek, hogy lemond íróként a legizgalmasabb kapcsolatok, folyamatok ábrázolásáról: a már kilencévesen narkózó Bobby honnan szerzi a pénzt szenvedélye kielégítésére? És honnan az akaraterőt, hogy nem lesz állandó drogélvező? Hogyan válik az ábrándos-önző vidéki fiúcska, Jonathan sikeres New-York-i újságíróvá? Clair és Jonathan között miként alakult ki a tabukat nem ismerő barátság? Miként lehetséges, hogy a külvilággal soha komolyan nem ütköző figurák nem me-rengenek el azon, hogy szabadságuk alapja egy olyan vagyoni biztonság, amiért az égvilágon semmi erőfeszítést nem kellett tenniük?

Cunningham divatosan izgalmas kérdéseket vet fel és lektűr szintű válaszokat ad szórakozást kereső, felületes olvasóknak. Nyilván ez a jó út a kasszasiker felé, de Kerouac ettől nincs megcáfolva. A fordítás Totisz András munkája: általában jó érzékkel adja vissza a szerző hangnemét. Kár, hogy az utolsó harmadra elfárad, és szövegében megszorodnak a magyarul értelmezhetetlen mondatok. (Például: „Tehenek teszik a maguk dolgát, kitartóan, mint maga a történelem”). A jó érzékkel válogató kiadó saját munkáját tisztelné meg, ha kontrollszerkesztőket is alkalmazna, és a fordító nevét nem rejtené a kolofonba.

–kes

A KÖNYWEBBOLT www.uhu.hu

Seamus Deane:
Nyughatatlan ír lelkek
Helikon Kiadó, 250 oldal,
1480 Ft

A borítón árnyékos, két oldalt falakkal határolt lépcső látható, mely minden bizonnal vezet valahova, de nem tudjuk, hova. A könyvben egy kisfiú érik felnőtté, s akárha ezen a lépcsőn, lépésről lépésre araszol. Nem látja az út végét, minduntalan falakba ütközik. Saját életére próbál magyarázatot találni, ehhez azonban családjának féltve őrzött titkát kell megfejtenie. Kérdez, és nem kap feleletet. Tudakol, és nem kap csattan. Elejtett megjegyzésekből, a nagypapa halálos ágyán elmondott delíriumos félszavakból, végső elkeseredésben tett elszólásokból igyekszik összerakni egy darabjaira tört képet.

Mindez konfliktusokkal teli helyen és időben történik, Írországon, az 1940-es, '50-es években. De nem elvont társadalmi-politikai feszültségekről ad számot a regény, hanem egy olyan világról, amelyben a múltból eredő indulatok, a személyes bosszú, a nemzedékeken át öröklődő elátkozottság irányít életeteket. Ahol összefonódik árulás és szerelem. A könyv szerkezetileg is a fiú tapogatózását, az erőszakosan megszakított és minduntalan újra nekilődülő folyamatokat követi: rövid, 3–4 oldalas fejezetekből, tulajdonképpen dramatikus jelenetekből építkeznek. Egy lélegzetre elmondott történetek sorjájnak, s olykor elvágódik a mese vagy kifulladás a mesélő.

Szomorú ez a könyv, és szép. Szerepel benne egy anya, akit felemészt a hallgatás. Egy apa, aki a végsőkig becsületes, s azt hiszi, mindent tud. Egy fészek-alja gyerek, akik semmit sem tudnak, és köztük egy, aki mindent tudni akar. Mind egyikük azt hiszi, ő viszi a vál-

lán a család terhét, mindegyiket a jó szándék vezérli, amikor beszél vagy hallgat, s épp ezért olyan elviselhetetlen az elnyúló szenvedés. Nyughatatlan lelkek, akik szeretnek és gyűlölnék. Élnek.

oil

Történelem

Köblös–Süttő–Szende:
Magyar békeszerződések
1000–1526

Jókai Mór Városi Könyvtár
kiadása, 287 oldal, 2000 Ft

Eddig jóformán fel sem tűnt nekünk, hogy a történelemből leginkább a háborúk történetét ismerjük. Holott a leghosszabb háborúskodás is idővel valamilyen békekötésbe torkollik. A békeszerződések szövege azonban, különösen pedig a középkort illetően, vagy teljességgel kiadatlan, vagy szinte hozzáférhetetlen, mert pár száz esztendő forráskiadásokban lapul. Köblös Józsefnek, Süttő Szilárdnak és Szende Katalinnak már az elgondolása is reveláció: úgy döntöttek, hogy összegyűjtik, lefordítják, magyarázatokkal látják el és előzményekkel, háttérrel, minden egyébe tudnivalóval együtt megjelentetik a honfoglalástól Mohácsig terjedő történelmi kor békeszerződéseit. Persze, még ennyi lelkesedéssel, hozzáértéssel és szakmai ügybuzgalommal is olykor áthághatatlan akadályokba ütköznek. Számos perdöntő dokumentum elveszett ugyanis. Vagy: nincs meg maga a szerződés, legfeljebb a korabeli krónikák egyetlen mondatnyi utalása lehetséges fel, mint például a 927. évi békét illetően, ahol a szerzők teljes oldalnyi háttérmagyarázatát a Regensburgi Évkönyv szűkszavú bejegyzése követi: „Arnulf békét köt a magyarokkal”. Ennyi. Később per-

sze, mint minden, ez is megváltozik. 1479-ben például Mátyás és Ulászló Olmützben már olyan, minden részletre kiterjedő békeszerződést kötött, hogy még azt is kölcsönösen belefoglalták: a pénzüsszegek kifizetése a Skalitz és Strassnitz közötti „nyílt mezőn legyen”, és a kijelölt főpapok, bárók „egymásnak kölcsönösen és becsületesen ígérjék meg, hogy ezen ügyletet csalárdság és hamisság nélkül fogják lebonyolítani...” Képzelnék el, milyenek lehettek a tizenötödik század végi közállapotok, ha ezt külön passzusban kellett kikötni! Milyenek? Éppen mint a maiak.

Nyerges András

Magyarország az első világháborúban

Lexikon A–Zs

Főszerkesztő: Szijj Jolán

Petit Real Könyvkiadó

848 oldal, 4500 Ft

Az 1945 késő tavaszán véget ért II. világháború még sokunknak személyes élménye volt. Ugyanez nem mondható el az immár 82 éve befejeződött 1914–18-as I. világháborúról, melynek krónikáját ma már csak publikált visszaemlékezésekből, történelmi forrásokon alapuló szakmunkákból és tankönyvekből ismerhetjük meg. E kiadványok sorában joggal pályázhat kiemelt helyre a Petit Real Könyvkiadó újonnan megjelent szaklexikona, amely nívós kutatóhelyek és neves szakemberek kollektív munkájának gyümölcse. Az általuk elvégzett munka nagyságát jól érzékeltetik a lexikon tartalmi és terjedelmi jellemzői: a 848 nyomott oldalt tartalmazó kézikönyv háromnegyedét 1664 ábécérendbe sorolt szócikk tölti ki, ezek képezik a kiadvány törzsanyagát, amelyet bőséges ajánló bibliográfia, részletes kronológia és

csaknem félszáz táblázat követ, míg az egyes szócikkeket 37 térkép és vázlat, 33 rajz, valamint 312, a Hadtörténeti Múzeum fotóarchívumából válogatott fénykép illusztrálja.

A tudományos igényű készült munka felöleli az I. világháborúval kapcsolatos politikai és hadtörténeti események teljes körét, számbaveszi a kor szak politikai intézményeit, pártjait és fegyveres erőit, tág teret szentel a világháború menetében jelentős szerepet betöltő személyeknek (uralkodók, politikusok, hadvezérek, diplomaták, fegyver-konstruktőrök stb.), részletesen ismerteti az alkalmazott haditechnikát és számos más olyan adatot és történet, nemzetközi kitekintésben is, amelynek ismerete nélkülözhetetlen az Osztrák–Magyar Monarchián belüli Magyarország helyzetének és szerepének megítéléséhez az I. világháborúban. A lexikon kitekintést nyújt a világháborút megelőző és közvetlenül követő eseményekre is, így feldolgozza a történelmi Magyarország összeomlását, az 1918–19-es forradalmakat és a Horthy kormányzó nevével fémjelzett korszak bevezető két esztendejét. A lexikon 30–35 százalékban új, Magyarországon még nem publikált adatokat és eseményeket tartalmaz, illetőleg helyreigazít korábban tévesen ismert tényeket, fennmaradó hiányában pedig az eddig is tudott ismeretanyagot rendszerezi. Érdekesnek tűnik a „világháború” szócikkben felvetett és bizonyítani igyekezett elmélet, mely szerint a 20. században tulajdonképpen csak egy világháború volt, s ez három szakaszban zajlott: kitört 1914-ben, követte 1918–19-től egy hosszabb fegyverszünet, majd az újjáéledő ellentétek 1939–45 között ismét fegyveres konfliktusba torkollottak.

Tasnádi András

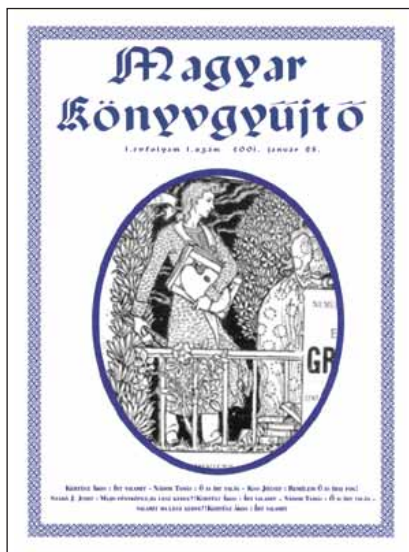

A KÖNYWEBBOLT www.uhu.hu

INDUL A MAGYAR KÖNYVGYŰJTŐ

Kizárólag előfizetőknek

Címlapterv

JANUÁR 30-ÁN megjelenik a Magyar Könyvgyűjtő első évfolyamának első száma, és ezzel megvalósul a Könyvhét szerkesztőségének és kiadójának régi terve.

Lapunk a könyvgyűjtőknek kíván igényes, színvonalas újságcikkben, interjúban beszámolni a régi könyvek keresletéről-kínálatáról, hagyományos és új gyűjtői tematikákról, könyvritkaságokról, közismert és neves gyűjtőkről és gyűjteményekről, antikvár aukciókról, egyedi, számozott, bibliofil kiadványokról, művészi kivitelű újdonságokról, a régi könyvek kezelésének, tárolásának, restaurálásának kérdéseiről, jogi és gazdasági háttéréről, egyes könyvek és könyvkiadók történetéről, az antikvárius szakma híreiről, és nem utolsósorban a régi és kevésbé régi könyvek árának alakulásáról, valamint az azt alakító tényezőkről.

ÍZELÍTŐ AZ ELSŐ, JANUÁR 30-AI SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

- Del Medico Imre beszél magáról és kedves könyveiről
- A Thúróczy Krónika könyvtörténete
- Az antikváriusok doyenje: Fehér Alajos portréja
- Hogyan alakultak az árak a decemberi könyvaukciókon?
- A régi könyvek külföldre vitelének jogszabályairól
- A könyvrestaurálásról: a gyakorló restaurátor
- A bagoly, mint az antikváriumok totemállata
- Az ex libris története
- Habent sua fata libelli. Nyerges András írása
- Könyvművészet, tipográfia: Szántó Tibor könyvéről
- A régiségpiac változásai – interjú Ifj. Újváry Gáborral
- Első számunktól kezdve folytatásokban közöljük az antikvár könyvek irányárjegyzékét ábécé sorrendben a „Z-Zs” betűig, azt követően pedig a kiegészítéseket és az árkorrekciókat tesszük közzé folyamatosan.

A Magyar Könyvgyűjtőt kizárólag előfizetés útján terjesztjük, nem lehet majd újságos pavilonban, könyvesboltban, antikváriumban vagy bárhol máshol megvásárolni, csak előfizetőink exkluzív köre számára lesz hozzáférhető.

A LAP MÁSODIK SZÁMA FEBRUÁR VÉGÉN JELENIK MEG.

Magyar Könyvgyűjtő
Formátum: A/4
Terjedelem: 28 oldal
Borító: színes fóliázott
Belső oldalak: egy szín

A Magyar Könyvgyűjtő 2001. januárjától jelenik meg, évente 10 alkalommal, a 10 szám előfizetési díja 4400 Ft.

Megrendelhető a kiadó címén az alábbi megrendelőszelevény visszaküldésével (levélben vagy faxon):
Kiss József Könyvkiadó 1114 Budapest, Kanizsai utca 41. Telefon/fax: 466-0703
A megrendeléseket postán, utánvéttel teljesítjük, az utánvét összege az előfizetési díj + postaköltség, a teljes összegről számlánkat a küldeményhez mellékeljük.

Megrendelés

Igen, szeretnék tájékozott lenni a régiségek világában, emiatt megrendelem a Magyar Könyvgyűjtő c. újságot a 2001. évre (10 lapszám) 4400 Ft előfizetési díjért.

Igen, vállalom, hogy megrendelésem alapján az első számot és a számlát utánvéttel kapom meg, az előfizetési díjat és a postaköltséget a kézbesítőnek kifizetem.

Kérem, küldjék el a Magyar Könyvgyűjtő első számát postán, utánvétellel.

NÉV.....

CÍM.....

Megjelent könyvek

2000. december 15. – 2001. január 11.

A

"A bajnok ébred" – hőskötemények. Válogatás. Unikornis. (A magyar költészet kincsestára 92.) ISBN: 963-427-413-7 kötött: 2900 Ft

Abu-Sharif, Bassam – Mahnaimi, Uzi: Barátom az ellenségem. Tiara ISBN: 963-00-5219-9 kötött: 1596 Ft

Ágh István: Ahogy a vers mibennünk. Széphalom Kvműhely. ISBN: 963-9028-89-4 fűzött: 1600 Ft

A Kárpát-medence néprajzi kincsei. Nemz. Tankvk. ISBN: 963-19-1138-1 kötött: 8500 Ft

Állatkerti kalandok. Egmont Hungary. ISBN: 963-627-523-8 fűzött: 248 Ft

Almond, David: Szárnyak titka. Egmont Hungary. ISBN: 963-627-499-1 kötött: 999 Ft

A madárember. Mai portugál elbeszélők. Ibsiz. (Portugál műhely 15.) ISBN: 963-9294-04-7 fűzött: 1100 Ft

Angelusz Róbert: A láthatóság görbe tükrői. Társadalomoptikai tanulmányok. Új Mandátum. (Nagyítás / szociológiai könyvek 34.) ISBN: 963-9336-08-4 fűzött: 1900 Ft

Anglia futballtörténete, 1888–1999. Stadion. (Stadion Hungary Issue 1.) ISBN: 963-00-3401-8 kötött: 2000 Ft

A performance-művészet. Artpool – Balassi – Tartóshullám Kv. (Források a XX. század művészetéhez) ISBN: 963-506-373-3 fűzött: 1800 Ft

Arany János: Arany János balladái Zichy Mihály illusztrációival. Multimédia CD-ROM. CD Dealer Multimédia K. 5900 Ft

Arendt, Hannah: Eichmann Jeruzsálemben. Tudósítás a gonosz banalitásáról. Osiris. (Osiris könyvtár.) ISBN: 963-379-906-6 fűzött: 1580 Ft

Arnold, Nick: Bogaras rovarok és egyéb rondaságok. Egmont Hungary. (Retentő tudomány) ISBN: 963-627-527-0 fűzött: 698 Ft

Arnold, Nick: Gyilkos gyomok. Eg-

mont Hungary. (Retentő tudomány) ISBN: 963-627-526-2 fűzött: 698 Ft

Árnyék a napsütésben. Hunyady Sándor, 1890–1942: elbeszélései, tárcái, karcolatai, valamint dokumentumok, visszaemlékezések. Jövendő K. (Múlt a jövőben) ISBN: 963-8582-97-9 kötött: 2950 Ft

Árva László – Varga László: Rákóczi-szabadságharc. Multimédiás taneszköz [CD-ROM]. Hódttói Ált. Isk. és Gimn. Regionális Multimédia Közp. 5600 Ft

Autó a fa tetején. Egmont Hungary. ISBN: 963-627-522-X fűzött: 248 Ft

Az állatvilág kalendárium. Reader's Digest K. ISBN: 963-8475-47-1 kötött: 7990 Ft

Az Alpok legjobb síterei. [Franciaország, Ausztria, Olaszország, Svájc, Szlovénia]. Rainbow-Slide K. ISBN: 963-00-4962-7 fűzött: 1690 Ft

Az Európai Unió évkönyve. (1999/2000) DHV Magyarország – Osiris. (Magyarország az Európai Unióban / zsebkönyvek) ISBN: 963-379-954-6 fűzött: 2800 Ft

Az Univerzum története [CD-ROM]. Typotex – CD Dealer Multimédia K. ISBN: 963-9132-69-1 8400 Ft

B

Badzsan, Mah-gar: Szomjazó lótsuz [CD-ROM]. Lelki dallamok az örökévaló dicsérete: ó-ind dalok szanszkrit, bengáli és magyar nyelven. Mandala Veda. 2679 Ft

Bagóné Obrusánszki Monika: Herbálsztrológia. Kávé K. ISBN: 963-9169-29-3 fűzött: 1690 Ft

Bajcsi Tünde – Kerekes Zsolt: Angol nyelv kezdőtől az alapfokú nyelvizsgáig 1–2. [hangkazetta]. Paginarum – Librottrade. (Paginarum nyelvkönyvek – vizsgázóknak sorozat) 2777 Ft

Bánlaci Viktor: Vörös galamb. Anno.

ISBN: 963-375-147-0 fűzött: 675 Ft

Barátságos Windows. Háttérképek, ikonok, képernyőkímélők, animált gifek: oktató, ismeretterjesztő CD-ROM. Market Invest. (Software műhely 1.) 2900 Ft

Bartók Béla: A Kékszakállú hercegvára. Kétnyelvű operaszövegkönyv. Eötvös J. Kvk. (Kétnyelvű operaszövegkönyvek 2.) ISBN: 963-9316-04-0 fűzött: 467 Ft

Bausch. OSZMI. ISBN: 963-9000-13-2 fűzött: 850 Ft

Beethoven, Ludwig van: Fidelio. Kétnyelvű operaszövegkönyv. Eötvös J. Kvk. (Kétnyelvű operaszövegkönyvek 1.) ISBN: 963-9316-03-2 fűzött: 523 Ft

Békés megye. Közép-Békés. Közép-Békés small region: Közép-Békés Kleinregion. 3/1. ISBN: 963-9089-79-6 kötött: 2300 Ft

Bendász István: Öt év a szögesdrót mögött. Egy kárpátaljai pap a Gulag munkatáborában. 2. bőv. kiad., Lämpás. ISBN: 967-7593-47-0 fűzött: 1344 Ft

Benzoni, Juliette: Államtitok. 2. A városarcok királya. Geopen.. ISBN: 963-9093-26-2 fűzött: 1190 Ft

Bereti Gábor: Egy szerep előlétele. Felsőmagyarország K. ISBN: 963-9280-31-3 fűzött: 750 Ft

Besnyi Erika – Huszár Márta: Enter-teen. 3. Student's book. Nemz. Tankönyv. ISBN: 963-19-1117-9 fűzött: 1260 Ft

Besnyi Erika – Huszár Márta: Enter-teen. 3. Workbook. Nemz. Tankönyv. ISBN: 963-19-1185-3 fűzött: 590 Ft

Bettelheim, Bruno: Az elég jó szülő. Könyv a gyermeknevelésről. Cartafilus. ISBN: 963-9303-14-3 kötött: 2600 Ft

Bíró Mária, T.: Pannonia csontművészete. Enciklopédia. (Moyseion 3.) ISBN: 963-8477-50-4 fűzött: 1200 Ft

Blasz Ede: A zsidó házasság törvényei. Makkabi. ISBN: 963-7475-56-7 fűzött: 715 Ft

Bocsor István. OPKM. (Tudós tanárok – tanár tudósok) ISBN: 963-7644-97-0 fűzött: 500 Ft

Bokkon István: AutoCAD programozás. AutoLISP, VisualLISP. CADVilág. ISBN: 963-8605-3-2 fűzött: 8000 Ft

Bőő István: Önök kérdezték... szarvasmarha. Mezőgazd. Szaktudás K. ISBN: 963-356-312-7 fűzött: 1680 Ft

Bornemissa Zsigmond: Microsoft PowerPoint 97. Oktatási segédanyag. [Szalay Kvk.] ISBN: 963-237-081-3 fűzött: 750 Ft

Bornemissa Zsigmond: Microsoft Windows 95-98. oktatási segédanyag. [Szalay Kvk.] ISBN: 963-237-080-5 fűzött: 750 Ft

Borsányi András: A három pillér. Közép-Kelet-Európa átalakulása és a magyar külpolitika változása. Bonal. ISBN: 963-00-5213-X fűzött: 1890 Ft

Borsos Balázs: Vadászokról vadnyugatra. Osiris. ISBN: 963-389-011-X fűzött: 1600 Ft

Brickner Balázs: Reneszánsz. Kisregények. Kráter Műhely Egyes. (Fekete-piros füzetek) ISBN: 963-7583-78-5 fűzött: 800 Ft

Budapest városrészei. 20. Nagy Orbán: Pesterzsébet XX. kerület. CEBA- Hungary. ISBN: 963-9089-70-2 kötött: 2000 Ft

Buksi, Alexandra. ISBN: 963-367-760-2 kötött: 999 Ft

buSzabó Dezső: Már csak a szelek énekelnek. Versek. Kráter Műhely Egyes. ISBN: 963-9195-35-9 fűzött: 720 Ft

Buvári Márta: Józán polgári ésszel. Erasmus 2000 BT. ISBN: 963-03-9406-5 fűzött: 467 Ft

C

Chaitow, Leon: Holisztikus fájdalom-

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Kedves Olvasónk!

Azt javasoljuk Önnek: fizessen elő lapunkra! Sokféle terjesztési módszert kipróbáltunk, és meg kellett állapítanunk, hogy egyik sem vetekszik az előfizetés módszerével.

A Könyvhétet megrendelheti a szerkesztőség címén:

1114 Budapest, Kiszalai utca 41. levélben vagy az itt található kitöltött, kivágott megrendelőszelvényen, vagy faxon a 466-0703 telefonszámon.

MEGRENDELÉS

Megrendelem a Könyvhétet 1 évre 2880 Ft előfizetési díjért. Kérem, küldjenek postai csekket az előfizetési díj befizetéséhez.

NÉV.....

CÍM.....

A MINI-ESSZÉ PÁLYÁZATRÓL

Az Argumentum Könyvkiadó és a Könyvhét szerkesztősége mini-esszé pályázatának díjait a Fészek klubban (1073 Budapest, Kertész u. 36., Kertész utca-Dob utca sarka) február 2-án, pénteken este a 19 órakor kezdődő „Apák és fiúk” című irodalmi esten adja át a zsűri: Hegedős Mária szerkesztő, Láng József, az Argumentum igazgatója, Kiss József, a Könyvhét főszerkesztője. A díjazottak levélben kapják meg az értesítést és a tiszteletjegyet az este, amelyen a vitaindító előadást Vekerdy Tamás pszichológus, író tartja, megszólal Janikovszky Éva író, Szigethy András író, publicista, valamint Bitó László, az Izsák trilógia eddig megjelent két művének szerzője. Koltai János és Vicián Ottó részletet mutat be az „Ábrahám és Izsák” Madách Stúdióban játszott színpadi változatából. Az est házigazdája Havas Judit. A pályázat eredményét a Könyvhét következő száma közli.

József Attila: József Attila összes költeményei. Multimédia CD-ROM. Market Invest.
ISBN: 963-03-9156-2 5900 Ft

K

Kadaré, Ismail: Kettőtört április. Ulpius-ház.
ISBN: 963-9348-02-3 fűzött: 1680 Ft

Kalmár Lajos Gábor: Gondolatok a belső pokolból. Accordia.
ISBN: 963-9242-33-0 fűzött: 890 Ft

Kaposvári Bertalan: A szél háza. Köz-dok.
ISBN: 963-552-354-8 fűzött: 1132 Ft

Karsai Gizella: Pikipóka és Csikmakk. Flaccus.
ISBN: 963-86035-3-4 kötött: 1250 Ft

Kátai Ferenc – Kövecses-Varga Etelka – Lukács László: Tát története a kezdetektől 2000-ig. Monográfia: Kátai Ferenc, és tanulmányok. Tát, Önkormányzat.
ISBN: 963-00-4914-7 fűzött: 2467 Ft

Kende B. Hanna: Gyermekepszichodráma. Osiris.(Osiris tankönyvek)
ISBN: 963-379-903-1 kötött: 2680 Ft

Kertész Ákos: Zé. [Novellák]. Neoprológus.
ISBN: 963-7932-39-9 fűzött: 1160 Ft

Keszthelyi Tiborné: Játékos környezetismeret. Nemz. Tankvk. (Iskola-előkészítő füzetek 5.)
ISBN: 963-19-1157-8 fűzött: 300 Ft

Ki kicsoda a világirodalomban?. Tárogató.
ISBN: 963-8607-11-4 fűzött: 975 Ft

Kovács Mihály: Negyvenezzer magyar levante kálváriája a második világháború végén. Napló 1945. február 16-tól 1946. május 14-ig. OPKM.
ISBN: 963-7644-18-0 fűzött: 500 Ft

Kováts László – Szekerke Tamás – Széli Boldizsár: A számítógépes grafika kisszótára. Virgil.
ISBN: 963-00-5041-2 fűzött: 1200 Ft

Krantz, Grover S.: Az európai nyelvek földrajzi kialakulása. Magánkiad.
ISBN: 963-440-022-1 fűzött: 1900 Ft

Kunkovác László: Ósépítványok. Népi építészettünk archaikus rétege. Kós K. Alapítvány. Örökség Kvműhely.
ISBN: 963-00-4765-9 fűzött: 3667 Ft

L

Lajos János: Létezés. Accordia.
ISBN: 963-9242-36-5 fűzött: 495 Ft

Lakné Kurucz Zsuzsanna: Képben vagyunk. Bildschreibungen auf Deutsch: képelemzés és szókincs-bővítés közép- és felsőfokú nyelvvizsgálóhoz. Oxford Hungária – Dinasztia. (Oxford Hungária nyelv-könyvek)
fűzött: 1690 Ft

Lányi Gusztáv: Magyarság, protestantizmus, társaslélektan. Hagomány és megújulás konfliktusa Karácsony Sándor életművében. Osiris.
ISBN: 963-379-908-2 fűzött: 1580 Ft

Lefèvre, Edwin: Egy spekuláns feljegyzései. Hét Matador.(A spekuláció mesterei)
ISBN: 963-00-4978-3 kötött: 4800 Ft

Le Goff, Jacques: Az értelmiség a középkorban. 2. átd. kiad. , Osiris.(Osiris zsebkönyvtár)
ISBN: 963-379-736-5 kötött: 1500 Ft

Lénárt Sándor József: "Őszi ködben

múló remények". [S.I.], Szerző.
ISBN: 963-640-831-9 fűzött: 2500 Ft

Lengyák István: Ollóvágtá. Czupi, M. Környezeti Nev. Egyes..
ISBN: 963-85484-7-9 fűzött: 1120 Ft

Lengyel Balázs: Ezüstgaras. Regény a török időkben. 3. kiad. Széphalom Kvműhely.
ISBN: 963-9028-86-X fűzött: 1390 Ft

Lenkovics Barnabás – Székely László: A személyi jog vázlata. Eötvös J. Kvk.
ISBN: 963-9316-08-3 fűzött: 1400 Ft

Lőkös László: A világ mezőgazdasága. Mezőgazd. Szaktudás K.
ISBN: 963-356-311-9 kötött: 2950 Ft

Lóránd János: Az amerikai nagybácsi. Logus.
ISBN: 963-00-4694-6 fűzött: 1200 Ft

Lovik Károly: A lovassport története. Noran. (Századok legendái)
ISBN: 963-9048-79-8 kötött: 1200 Ft

M

Madách Imre – Jókai Mór: Madách Imre és Jókai Mór válogatott versei. Unikornis.(A magyar költészet kincses-tára 93. köt.)
ISBN: 963-427-412-9 kötött: 3000 Ft

Magyar értelmező kéziszótár: CD-ROM. CD Dealer Multimédia K.
ISBN: 963-03-9191-0 4900 Ft

Mai portugál költők. Íbsz.(Portugál műhely 13.)
ISBN: 963-9294-02-0 fűzött: 1100 Ft

March, James G.: Bevezetés a döntéshozatalba. Hogyan születnek a döntések? Panem.(Panem modern gazdasági ismeretek)
ISBN: 963-545-252-7 kötött: 3900 Ft

Martin József: Március idusától az aradi Golgotáig. Lapozgató az 1848–49-es forradalom és szabadságharc sajtójából. Hungarovox.
ISBN: 963-9292-15-X fűzött: 990 Ft

Marton Veronika: A Káldai teremtmény. Magánkiad.
ISBN: 963-640-497-6 fűzött: 1833 Ft

Marton Veronika: A sumir kultúra története. 2. jav. kiad. Magánkiad.
ISBN: 963-640-852-1 fűzött: 1833 Ft

McCarthy, Cormac: Vad lovak. Határ-trilógia. 1. r., Ulpius.ház.
ISBN: 963-9348-05-8 fűzött: 1980 Ft

Mélységek fölött. Magyar írók novellái a vakságról, látókról és nem látókról. Noran.(Novella)
ISBN: 963-9048-96-8 kötött: 3000 Ft 3 db hangkalettával

Mérnöki faszervezetek. 1., Mezőgazd. Szaktudás K.
ISBN: 963-356-314-3 kötött: 4500 Ft

Mesék Erdélyből. Papp-Ker Kft.(A világ meséi)
ISBN: 963-00-3689-9 kötött: 950 Ft

Mesterházi Miklós: A Teletranszporterről, a Kékszakállú herceg váráról, valamint arról, milyen érzés lehet emlékmásnak lenni. Kávé K.(Kávéház)
ISBN: 963-9169-22-6 fűzött: 1110 Ft

Mészáros Tibor: A száműzött bíboros szolgálatában. Mindszenty József titkáranak napi jegyzetei, 1972–1975. Lámpás.
ISBN: 963-7593-60-8 kötött: 1680 Ft

Michaels, Anne: Rejtőzködő töredékek. Ulpius-ház.
ISBN: 963-9348-03-1 fűzött: 1680 Ft

Middelhaufe, Sabine: A kölyökkutya. Elektra.(Állat, kert)
ISBN: 963-9205-74-5 fűzött: 840 Ft

Mihályfy Sándor: Akkora velőscsont, mint a Szent Gellért-hegy. Indul a baktérház '98. Fehér Gy.
ISBN: 963-640-885-8 fűzött: 1400 Ft

Mikszáth Kálmán: Magyarország lovagvárai regékben. Unikornis. (A magyar próza klasszikusai 82. köt.)
ISBN: 963-427-411-0 kötött: 3000 Ft

Mikulás, karácsony, húsvét. Régmúlt idők versei, mondókái, elbeszélései az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum anyagából. OPKM.
ISBN: 963-9315-10-9 fűzött: 500 Ft

Mohai V. Lajos: Édes csábítások. Irodalmi esszék. Felsőmagyarország K.
ISBN: 963-9280-22-4 fűzött: 900 Ft

Moldanova, Tatjana: A malangi Anna Középső Világ-beli élete. Balu-Typo Med. BT
ISBN: 963-00-3517-0 fűzött: 667 Ft

Monostori Imre: Mesterek, kortársak. Tanulmányok, kritikák, emlékezések. Felsőmagyarország K.
ISBN: 963-9280-20-8 fűzött: 1100 Ft

Móricz Zsigmond: Barbárok. Elbeszélések. Repr. kiad. Barnaföldi G. Archívum.
ISBN: 963-85990-6-5 fűzött: 700 Ft

Munkahelyek építésze. B+V Lap-és Kvk.
ISBN: 963-7746-52-8 kötött: 4990 Ft

N

Nagy Bandó András: Úton-útfélen. Alexandra.
ISBN: 963-367-890-0 kötött: 1980 Ft

Nagy Erzsébet: Égi fények útjait követve. A csillagfejtés története dióhéjban. Szerzői kiad.
ISBN: 963-640-991-9 fűzött: 2580 Ft

Nagy József: A dinnye és természetse. Mezőgazd. Szaktudás K.
ISBN: 963-356-313-5 kötött: 1950 Ft

Nagy Zoltán: Magyarország futballtörténete. 1. 1900–1950. Stadion. (Stadion Hungary Issue 2.)
ISBN: 963-640-991-9 fűzött: 2000 Ft

Nélküldözhetetlen téztakonyv. Vince.
ISBN: 963-9192-82-1 kötött: 4995 Ft

Nem kell őket szidni. Sydney 2000. Piroska Press.
ISBN: 963-00-5326-8 fűzött: 980 Ft

Nincs királyi út. A matematika kultúr-története: interaktív taneszköz [CD-ROM]. Typotex.
ISBN: 963-9132-71-3 6500 Ft

Norton, Peter – Mueller, John – Mansfield, Richard: Microsoft Windows 2000 Professional. 1. köt.
ISBN: 963-9301-34-5 fűzött: 2996 Ft

O

Oláh Miklós: Fejezetek a szegedi várbörtön történetéből, 1784–1832. Bába. (Tisza hangja 85.)
ISBN: 963-9144-97-5 fűzött: 807 Ft

Oliver, Martin: Dögös dinók. Egmont Hungary.(Tudástár)
ISBN: 963-627-524-6 fűzött: 698 Ft

Orbis Pictus. A szemléltetés évszázadai. OPKM.
ISBN: 963-9315-11-7 fűzött: 800 Ft

P

Párbeszélgetés. Írók, költők a Károlyi-palotában. PIM KIK – Dinasztia.
ISBN: 963-657-327-1 kötött: 2490 Ft

Pass Ferenc: Honvágy. Novellák. Kráter Műhely Egyes.
ISBN: 963-9195-33-2 fűzött: 880 Ft

Pásztor Attila: Törlesztés. Felsőmagyarország K.
ISBN: 963-9280-28-3 fűzött: 550 Ft

Pázmány Péter: Felelet Magyarai István sárvári prédikátornak az ország romlására okairól írt könyvére, 1603. Universitas.(Pázmány Péter művei / kritikai kiadás 1.)
ISBN: 963-9104-45-0 kötött: 1200 Ft

Penavin Olga: Szlavóniai (kórogyi) szótár. 2. kiad. Nap
ISBN: 963-8116-75-7 kötött: 6000 Ft

Petőfi a szomszéd és rokon népek nyelvén. Lucidus.(Kisebbségkutatók könyvek)
ISBN: 963-85954-8-3 fűzött: 2550 Ft

Petőfi Sándor: Petőfi Sándor összes költeménye. Multimédia CD-ROM. Market Invest.
ISBN: 963-03-8820-0 5900 Ft

Pintér Zsuzsa: English – Hungarian picture dictionary. Esély Mozaik. (World of words)
ISBN: 963-9153-37-0 fűzött: 1499 Ft

Polgári eljárásjog: kommentár a gyakorlat számára: [10. pótlapcsomag]. HVG-ORAC.
ISBN: 963-8213-08-6 fűzött: 8422 Ft

Poskitt, Kjartan: Agyatlan algebra. Egmont Hungary.(Tudástár)
ISBN: 963-627-525-4 fűzött: 698 Ft

Poskitt, Kjartan: Irány az úr!, Egmont Hungary.(Tudástár)
ISBN: 963-627-469-X fűzött: 698 Ft

Pótlapok a Hatályos jogszabályok gyűjteménye című kiadványhoz, 116. 2000. szeptember 30-i állapot. KJK-Kerszöv.
ISBN: 963-222-322-5 fűzött: 24614 Ft

Pótlapok a Hatályos jogszabályok gyűjteménye című kiadványhoz, 117. 2000. október 31-i állapot. KJK-Kerszöv.
ISBN: 963-222-322-5 fűzött: 17660 Ft CD-vel

Puccini, Giacomo: Tosca. Kétnyelvű operaszövegkönyv. Eötvös J. Kvk. (Kétnyelvű operaszövegkönyvek 4.)
ISBN: 963-9316-06-7 fűzött: 635 Ft

Q

Queirós, Eça de: A város és a hegyvidék. Íbsz.(Portugál műhely 14.)
ISBN: 963-9294-03-9 fűzött: 1100 Ft

R

Ráczy Győző: Tompa virágai. Putnok, Gömői Múzeum és Baráti Köre.(Műzeumi könyvtár 6.)
fűzött: 467 Ft

Rallye mesterek, 2000. A Magyar Nemzeti Autósport Szövetség által kiírt MOL I. Osztályú Rallye Bajnokság évkönyve. Totem.
ISBN: 963-590-141-0 kötött: 3980 Ft

Receptgyűjtemény a húsnélküli táplálkozáshoz. 294 ételrecept. 7. kiad. Advent.
ISBN: 963-9122-54-8 fűzött: 698 Ft

Redecker, Gisbert: Szex két fül között. Az agy mint erogén zóna. Bioenergetic.
ISBN: 963-9343-05-6 fűzött: 900 Ft

Regényi Barbara – Regényi Krisztián – Regényi Attila: Grafikai mestermű-

A KÖNYWEBBOLT www.uhu.hu

vek magánygyűjteményekben. [s.n.]
fűzött: 2613 Ft

Régi szép templomok. Anno.
ISBN: 963-375-135-7 kötött: 1100 Ft

Rendezte: Harag György. OSZMI.
ISBN: 963-9000-14-0 fűzött: 1750 Ft

Richter Ágnes: Vendéglátó technikus.
Német: szakmai idegen nyelv. 1. köt.
ISBN: 963-657-310-7 fűzött:

Richter Ágnes: Vendéglátó technikus.
Német: szakmai idegen nyelv. 2. köt.
ISBN: 963-657-310-7 fűzött:

Romane save [hangkazetta]. Digital
Art Stúdió.
833 Ft

S

Sajgó Szabolcs: Még csak péntek este.
Korda.
ISBN: 963-9332-17-8 fűzött: 790 Ft

Salve! 2/A. Bernátné Vámosi Judit:
Olasz nyelv alapfokon: munkafüzet.
Eötös J. Kvk.
ISBN: 963-9316-02-4 fűzött: 971 Ft

Sándor Endre: "Imádkozzatok és buz-
gón kérjétek!". Bibliai tanítások az
imádság erejéről. Kálvin.
ISBN: 963-300-835-2 fűzött: 290 Ft

Sárika nagy utazása. Egmont Hunga-
ry.
ISBN: 963-627-494-0 fűzött: 248 Ft

Schengen. A magyar-magyar kapcso-
latok az uniós vízumrendszer árnyé-
kában. Lucidus. (Kisebbségkutatás
könyvek)
ISBN: 963-85954-9-3 fűzött: 1950 Ft

Shahar, Shulamith: Gyermekek a kö-
zépkorban. Osiris.
ISBN: 963-379-902-3 fűzött: 1480 Ft

Shakabpa, Tsepon W. D.: Tibet törté-
nete. Osiris – Bodhiszattva K.
ISBN: 963-8128 fűzött: 500 Ft

Sipos Mariann: A Visual C++ és az
MFC. Sipos J.
ISBN: 963-640-979-X fűzött: 2980 Ft

Sislay József: Sislay József amerikai
magyar költő költeményei. 7. köt.
Műfordítások.
ISBN: 963-8128 fűzött: 500 Ft

Soós Edit: Integráció és regionaliz-
mus. Bába.
ISBN: 963-9144-47-9 fűzött: 1260 Ft

**Sorrentino, Fernando – Borges, Jor-
ge Luis:** Hét beszélgetés Jorge Luis
Borges-szel. Európa.
ISBN: 963-07-6846-1 kötött: 1500 Ft

Spanyol: haladó [CD-ROM]. Premie-
re. (Tell me more)
10000 Ft

Spanyol: kezdő [CD-ROM]. Premiere.
(Tell me more)
10000 Ft

Spanyol: középfaladó [CD-ROM].
Premiere. (Tell me more)
10000 Ft

**Stancsics Erzsébet – Szántai Sán-
dor:** Létünk: itt élünk. Krúdy Irod.
Kör.
ISBN: 963-8082-26-7 fűzött: 840 Ft

Strunz, Ulrich: Örökké fiatalon. A si-
kerprogram: [hogyan tudjuk vissza-
forgatni biológiai óránkat?]. Holló.
ISBN: 963-9305-24-3 fűzött: 2890 Ft

Sz

Szabó D. Zoltán: Napnyugat felé. Ifjú-
sági regény a honfoglalás korából.
M. Östört. Kut. és K.
ISBN: 963-86084-3-9 fűzött: 980 Ft

Szabó Gábor: Hiány és jelenlét. Bor-

ges-értelmezések. Messzelátó K.
(Suprasegmentum)
ISBN: 963-00-3190-6 fűzött: 1120 Ft

Szabó Gyula: Mit mondanak a haran-
gok?. Borda Antikvárium.
2300 Ft

Szathmári István: Kurdok a városban.
Novellák. Széphalom Kvműhely.
ISBN: 963-9028-91-6 fűzött: 980 Ft

Szegedi László: Magyar szobrászok
adattára. A szobrok aukciós és mű-
kereskedelmi áraival. Aliena K.
ISBN: 963-00-4964-3 kötött: 4368 Ft

Szilágyi N. Sándor: Világunk, a nyelv.
Osiris. (Osiris könyvtár)
ISBN: 963-379-901-5 fűzött: 1480 Ft

Szokol Tibor: A levegő királya. A Jum-
bo legendája. Údító K.
ISBN: 963-03-6788-2 kötött: 1900 Ft

T

Taagepera, Rein: A finnugor népek az
orosz államban. Osiris. (Europica va-
rietas)
ISBN: 963-379-789-6 kötött: 2680 Ft

Takács Erika: Angol – magyar kézi-
szótár. Regiszteres kiad. Könyvmí-
ves Kvk.
ISBN: 963-9262-33-1 kötött: 2500 Ft

Takács Erika: Magyar – angol kézi-
szótár. Regiszteres kiad. Könyvmí-
ves Kvk.
ISBN: 963-9262-34-X kötött: 2500 Ft

**Talpai-Kremser Anna – Sövényházi
Edit:** 1000 német tesztkérdés. Ma-
xim K.
ISBN: 963-86130-0-9 fűzött: 1650 Ft

Tanszermúzeum [CD-ROM]. ELTE
TTK Hallgatói Alapítvány – OPKM.
2500 Ft

Tarbay Ede: Gyermekegendaarium.
Egyházfórum. (Egyházfórum gyer-
mekkönyvei)
ISBN: 963-8156-20-1 kötött: 1600 Ft

Távol Betlehem. A Kálnoky László
Egyesület ezredvégi antológiája:
versek, versfordítások, elbeszélé-
sek, riport, publicisztika, színház, ze-
ne, filozófia, tanulmányok. Felsőma-
gyarország K.
ISBN: 963-9280-24-0 fűzött: 1500 Ft

Thuróczy Katalin: Csütörtökünnep.
Neoprológus.
ISBN: 963-7932-38-0 fűzött: 1380 Ft

Tibori Tímea – Kiss Tamás, T.: Közös-
ségi formációk. szöveg- és szemel-
vénygyűjtemény a közösségelmélet
szakirodalmáról. 2. átd. kiad., Új
Mandátum – SZIE JFK. Társ.elm.,
Közműv. és Felntökt. Int.
ISBN: 963-9336-10-6 fűzött: 2250 Ft

Török Tamás – Debránik Gézáne: Ta-
nítói kézikönyv: matematika: általá-
nos iskola 1–2. osztály. Nemz.
Tankvk.
ISBN: 963-19-1222-1 fűzött: 1070 Ft

Történetek a Bibliából. Minden fele-
kezet gyermekeinek. 1.
1025 Ft

Tóth Tamás: Szövegszerkesztési fel-
adatgyűjtemény. BBS-E BT.
ISBN: 963-00-5330-6 fűzött: 1650 Ft

Tunström, Göran: Holdláng. Szépha-
lom Kvműhely.
ISBN: 963-9028-85-1 fűzött: 1390 Ft

U

Ujkéry Csaba: Hétország fejedelmei.
Halász. (Seneca könyvek)
ISBN: 963-8599-89-8 kötött: 1690 Ft

Új teológus Szent Simeon. Huszonöt
fejezet az istenismeretről és a teoló-
giáról. Paulus Hungarus – Kairosz.
ISBN: 963-9302-49-X kötött: 1980 Ft

Ukrán-magyar szótári adatbázis. 4.
P. Nyíregyházi Főisk. (Glossarium
Ukrainicum 5.)
ISBN: 963-9130-58-3 fűzött: 1667 Ft

Ü

Üzenet a frontról. A Monarchia nagy
háborúja a levelezőlapok tükrében,
1914–1918 [CD-ROM]. Média '21 Kft.
4900 Ft

V

Vajda, Georges: Kutatások a filozófiá-
ról és a kabbaláról a középkori zsidó
gondolkodásban. Logos. (Historia di-
aspora 4.)
ISBN: 963-8159-14-6 fűzött: 2500 Ft

Váncza József: Váncza sütemé-
nyeskönyv. Kipróbált, eredeti süte-
ményreceptek: [gyakorlati útmuta-
tások mindenféle sütemények he-
lyes elkészítésére és díszítésére].
Esély Mozaik. (Inyenc családi sza-
kácskönyvek)
ISBN: 963-9153-39-7 fűzött: 999 Ft

Várhelyi Judit – Novák Mónika:
Grammarize it! Angol nyelvtani gyako-
rlókönyv 6–10. osztályosok szá-
mára: felkészülés a középszikolára.
Oxford Hungária – Dinasztia (Oxford
Hungária nyelvkönyvek)
fűzött: 1590 Ft

Veres András: Lukács György iroda-
lomszociológiája. Balassi. (Opus /
irodalomelméleti tanulmányok: új so-
rozat 2.)
ISBN: 963-506-362-8 fűzött: 1200 Ft

Verne, Jules: Thompson és Társa.
Unikornis. (Jules Verne összes művei
43. köt.)
ISBN: 963-427-394-7 kötött: 3000 Ft

Virág Zoltán: A termékenység szöveg-
tengere. A regényíró Brasnyó István.
Forum – Messzelátó K.. (Supraseg-
mentum)
ISBN: 86-323-0511-5 963-00-3191-4 fű-

zött: 1120 Ft

Vörösmarty Mihály: Vörösmarty Mihály
válogatott versei. Holnap.
ISBN: 963-346-403-X kötött: 990 Ft

W

Wallmann, Johannes: A pietizmus.
Kálvin.
ISBN: 963-300-820-4 fűzött: 890 Ft

Wass Albert: Csaba. Regény. Kráter
Műhely Egyes.
ISBN: 963-9195-32-4 fűzött: 1380 Ft

**Weaver, Robert F. – Hedrick, Philip
W.:** Genetika. Panem.
ISBN: 963-545-225-1 kötött: 19000 Ft

Z

Zalai millennium. Szemelvények Zala
megye múltjából. Zala M. Lvt.
ISBN: 963-7226-38-9 fűzött: 500 Ft

**Zala megye archontológiája,
1138–2000.** Zala M. Lvt. (Zalai gyű-
temény 50.)
ISBN: 963-7226-39-7 fűzött: 1800 Ft

Zalán Vince: Gaál István krónikája.
Osiris. (Osiris könyvtár)
ISBN: 963-379-628-8 fűzött: 1480 Ft

Zhuang-zi: A Virágzó Délvidék igaz
könyve. 17-33. kv. Palatinus. (A Tá-
volkelet gondolatkinése sorozat)
ISBN: 963-9259-55-1 kötött: 2200 Ft

Ziegner, Alfred: És hirtelen minden
egészen más. Találkozás az elmű-
lással, a halállal és a gyásszal. Kál-
vin.
ISBN: 963-300-831-X fűzött: 550 Ft

Zórád Ernő: Pest-Budai mozaik két
háború között. Korképregény. Da-
bas-Jegyzet Kft.
ISBN: 963-86142-0-X kötött: 6900 Ft

Az összeállítás a Könyvtárellátó Köz-
hasznú Társaság információs rend-
szere alapján készült. A felsorolt
könyveket a Könyvtárellátó már fel-
ajánlotta megvásárlásra a könyvtá-
raknak, ill. megrendelhető a társa-
ság home lapján (www.kello.hu).

A Szép Magyar Könyv 2000 Verseny

nevezési határideje: 2001. február 2.

A kiadók – a versenyszabályzat értelmében –
a magyarországi nyomdákban előállított,
2000-ben forgalomba hozott kiadványaikkal
pályázhatnak.

Bővebb információval áll az érdeklődők
rendelkezésére a Magyar Könyvkiadók
és Könyvterjesztők Egyesülete

1073 Budapest, Kertész u. 41. I. 4.
Telefon: 343-2538, fax: 343-2541

webconsult

<http://www.webconsult.hu>

► Arculatvezetés, Interaktív honlapok készítése, ►
► Internetes alkalmazásfejlesztés, Elektronikus kereskedelem ►
► Szaktanácsadás ►

Telefon: 432-9435, 432-9436, 261-2160